

Yer Yuzleri Podcast Transcription and translation

[00:00] (Music and sound effects)

[00:07] Announcer: The podcast you are listening to is an Açık Radyo program.

[00:11] (Music)

[00:13] Host (Aysim): Hello, dear Apaçık Radyo listeners. In this July heat, I wish you cool moments, minutes, and days. Today on our program, we will be talking about a director from the 8th Izmir Women Directors Festival. And to talk about this director, my guest is Berna Gencalp. She is also a filmmaker and director herself. She's the director of the documentary "Who is Mihri." Welcome, dear Berna Gencalp.

[00:42] Berna Gencalp: A pleasure to be here.

[00:44] Host (Aysim): The woman director we'll be talking about today is Sarah Gross. At the 8th Izmir Women Directors Festival, there were many different categories. One of these categories was the Feature Documentary Film category. Sarah Gross won the best film award in this category. Today, we will talk about Sarah Gross's award-winning film "Grains of Sand," her other films, that is, her filmography. Later, while discussing the festival's workshops section, meaning the relationship between the Festival, Izmir, and Space, we will also talk about how the relationship with space is in Sarah Gross's films. What was Sarah Gross's relationship with Izmir like? We will talk about these things. Yes, would you start by telling us about Sarah Gross and "Grains of Sand," dear Berna Gencalp?

[01:39] Berna Gencalp: Of course, I'll start telling you. And with great pleasure, because Sarah is a friend I can now call very old. We met in the early 2000s. We were both participants at the Mediterranean Film Institute, working on our fiction film scripts. In those years, Sarah's source of inspiration for the fiction story she was working on was actually her own family, and the instructors there, our instructors, told her, "You know, your story is more interesting, you should actually make a documentary." And so, as far as I know, Sarah's documentary career actually began. We'll go over her filmography later, but "Grains of Sand" is her latest film that she has made, finished, and completed. How can we translate it? We can actually translate the film's title as "Kum Taneleri" (Grains of Sand). It's about the friendship between her own mother and her mother-in-law. These are women in their 80s. And, of course, they are both women who have a place in Sarah's life, whom she knows very well, has known for a very long time, one is already her mother. And Sarah also has an important quality for a documentary filmmaker. She's patient. For this film, I think she filmed for about eight years. Periodically, of course. Besides these two women getting along very well and being very good friends, they have a common feature. And that is that they are both artists, or they have an artistic side. Because both women actually live very multifaceted lives. Both are mothers, both work, they have a place in society, they are active. And on the other hand, they are involved in art. They produce works of art. And they actually do this production at a farmhouse where they meet regularly every year. I mean, they

don't do all their production this way, but these annual gatherings are art-themed gatherings. According to what we learned from the film. Even though I've known Sarah for many long years, for example, I didn't know this side of her mother. And I didn't know about this routine they had every year. Actually, these two mothers met after Sarah got married. By a beautiful coincidence, they got along very well and became friends. Of course, one lives in America, the other lives in Germany. But these annual routine meetings have become a breathing space for them. Again, according to what we learned from the film. For about a week or 10 days, or two weeks, whatever, they come together in a farmhouse with great tranquility. With their materials. Sometimes it's for a collage work, with some collected papers, magazines, newspapers. It can be paints, brushes. Or it can be a stone, which they sculpt. Both of them separately. But they do this without hurry, in great tranquility, having pleasant conversations, and sometimes by facing some confrontations with themselves and each other. And they continue their 80s in this way. Just like these two women, the film's camera also follows them in a very unhurried way. Sometimes the film brings the past they visualize in their memories before us, with some archive footage or photos. The film has a narrator. And that's Sarah. She is actually the third woman artist in the film. Because she asks these two women questions. She interprets their lifestyles at times. If you like, we've talked quite a bit about the film, Aysim. Maybe watching the film's trailer would be a good idea—oh wait, since we can't show it on the radio, of course—maybe playing the sounds of the trailer, bringing the voices of these women to the Açık Radyo listeners would be a good idea, what do you say?

[06:29] Announcer: The podcast you are listening to is an Açık Radyo program.

[06:36] Host (Aysim): Yes, we listened to the trailer of Sarah Gross's documentary film, "Grains of Sand." We continue our conversation with director Berna Gencalp about documentary director Sarah Gross. In this trailer, we heard three women artists: Margo, Barbara, and Sarah. Margo is her mother, director Sarah Gross's mother, and at the same time, Barbara is Sarah's mother-in-law. These three women actually live in three separate places, right? Margo lives in America. Barbara speaks German, in fact.

[07:12] Berna Gencalp: At that time, she was living in Hamburg.

[07:15] Host (Aysim): And Sarah lives in Berlin.

[07:17] Berna Gencalp: In Berlin.

[07:18] Host (Aysim): So, three separate women artists in three separate places come together and they have a week of art production together, and they create things together. And during this time, Sarah is shooting a film.

[07:33] Berna Gencalp: Yes, that's exactly what happens. And this is actually a filming process that spans years. And I know they spent a lot of time on editing afterward. They tried various things, they tried. Finally, they brought the film to its final version, and at one point, I actually watched the film too. I had sent her "Who is Mihri." I liked it very much. Because we already had an acquaintance with her mother. And I had actually watched another period of her life in

another of Sarah's films. And now, I had the opportunity to get to know her again in her current age. So it was a particularly interesting experience for me. And then Sarah sent this film to the Izmir Women Directors Festival. I honestly didn't know. "Berna, the film was selected here," she sent me a message. "What should I do?" she said. "Oh," I said, "You should definitely come. It's a great festival, and I'm from Izmir. I'll be there too. I'll have a workshop too. We'll have spent time together," I said. Because she had been to Istanbul before but hadn't been to Izmir. She had never seen Izmir. So, we met again with her in Izmir on the occasion of the festival. Now, to talk a little more about the film, it's actually a film about ageism. On Biamag, there's a very nice interview by Evrim Kepenek with Sarah. Actually, those who are interested can take a look at that interview. Now I will read some sentences from there. Because the questions there were very good too. Evrim's questions and Sarah's answers. In this interview, it's mentioned as a film against ageism. Because Sarah, according to what she said, actually started making the film when she realized that these women, her mother and mother-in-law who have an important place in her life, were getting old. They are getting old, and "I need to do something about them," Sarah thinks. And she starts thinking that this will actually be a film about death. But then, as she worked on the film, as she filmed, as she looked at the footage she shot, she decides that it's actually not a film about death, but a film about life, even though these women are getting older. Because these women, yes, there is a long life in their past. They've passed the 80-year mark. And this brings up some reckonings, there can be some fatigue. But these women are still living a life, they are in life, and they continue to create. They are trying to make their lives meaningful, to extract something meaningful from their lives. And so, actually, the film, even though its title is "Grains of Sand," although it might bring to mind things like hazy, smoky images, melancholy, it's not like that at all. It's actually a very uplifting film. A film emerges that gives one strength to look at the approaching years of old age in a more positive way. Because the women who are the subject of the film are like that too. But they don't do this as a show of strength in the film, Aysim. You know it too. They are in their very natural states, in their own rhythms. They are not trying to prove anything. But they are in a state of being, an existence. And at the same time, this involves production. I mean, it's not a dry existence, frankly. Maybe that's the part we like. Sarah says in the interview, "The film is not a message, but a bridge of feeling." Evrim Kepenek said, "The story of two 80-year-old women offers young viewers the opportunity to think about their own old age, their past connections, and their future relationships." "And I," says Sarah, "this is a documentary that makes me say, 'I want to grow old like this when I'm 80,'" said Evrim Kepenek, sorry, not Sarah. But it really is like that. And at the end of the interview, Evrim says she asked, "What is the secret to such long-lasting friendships?" Yes, indeed, there is a friendship between these two women that goes back many long years. Evrim said, "The answer is short but deep," and Sarah's answer is as follows: "Time and space. Sitting across from each other, making eye contact, touching. In the age of social media, this is very precious. We just did this, and we will never forget it." The film we watch on the screen... I'm saying this now. I've moved on to my own interpretation. It makes us feel that sense of touch. That feeling of touch in that togetherness, that feeling of soul-togetherness, it definitely gets it across to us. I can say this with confidence.

[13:30] Host (Aysim): There is an important anecdote from Sarah's words again, related to the theme of this film. If you'd like, I can convey it to the listeners. "Right before filming started, I was

helping my daughter move to college. My daughter said, 'When your life is over, I want to live in a house like yours.' I was shocked. Is it over? I'm just getting started, I thought. Then I remembered my perspective in my 20s on middle-aged women with curly, gray hair, who were down-to-earth, whose children had left home. I thought they were very old. In my mind, there wasn't much difference between a 50-year-old and a 75-year-old. They had all crossed the point of no return. Now I think about my view of my 80-year-old mother and Barbara, and I realize. They don't see it the way I see it. For them, they are of course older, but they are not finished yet. They have the rest of their lives ahead of them. I catch myself in the assumption that an 80-year-old is facing death. Whereas she perceives herself as facing life. Before it's too late, I want to try to see my mother's and Barbara's trajectories in the context of their own lives, not just as key figures in my story, but as people."

[14:49] Berna Gencalp: Wow, what a beautiful quote. And this is what I felt just now, Aysim. I'm glad there are independent films, I'm glad there is independent cinema. I'm glad there are documentaries, and that there are festivals where these documentaries can find a place for themselves. Otherwise, I mean, when we look at mainstream media, we are very far from finding things that allow us to talk about these issues, that make us feel these things. We are very, very far from encountering something with this rhythm, with this care. I truly feel lucky to be both inside this world and an audience to it. I hope more people will have access to these films, I can't help but say.

[15:43] Host (Aysim): And another point that was mentioned in your speech and is connected to this topic is also discussed, regarding Sarah Gross's films, regarding this film. "For Margo and Barbara, success is not about recognition or material gain, but about the dialogue between their evolving selves and the canvas of their lives." The film offers a perspective on how two women artists define and measure success. It truly brings an alternative narrative to the concept of success as we know it. Art is already an alternative life. Yes. But you know it too, and we see it a lot around us, whether in the field of cinema or in other art fields, on the other hand, it also becomes a career. I mean, within this career, sometimes success can become much more important than the work we do, than creating, than those moments. Seeing these three women who take so much pleasure in creating at the age of 80 and who create wonderful moments while creating together, it truly brings a very special perspective on what we do, how we do it, why we do it, and how we should do it.

[17:01] Berna Gencalp: It offers the possibility of an alternative existence. I mean, it actually informs us that such a possibility exists, or it emphasizes it. Because there are very few things around us that emphasize this. You also talked a bit about the journey of the artist. The difficulty of production, that sometimes we do those productions to maybe add one more thing to our filmography, and so on. Actually, maybe from here we can slowly move on to Sarah's filmography because her journey was not a very easy one either. At least I can say that, as I was partially a witness to it. She has an interesting filmography too. Shall we head in that direction for a bit? What do you say?

[17:48] Host (Aysim): Well, "Grains of Sand" is a very special film. The other films are also very interesting. It's as if she's throwing us a bouquet from the facets of her own life.

[17:57] Berna Gencalp: Yes. Very beautiful, true. Now, I mentioned at the beginning that we attended MFA together, the Mediterranean Film Institute, and there, we were in the same group with Sarah, working on our fiction film scripts, separately of course. And her story was a family story. And while trying to write that family story, of course, in these kinds of working groups, we can ask each other lots of questions like, where did you get your inspiration, what is it based on, what can you derive from these... And it turned out that Sarah's, during these conversations, it turned out that Sarah's own family story was much more complex, intricate, and very, very interesting than the story she was trying to write there. And the instructors there told her, "You should actually make a documentary of your own story, it would be much nicer. You need to do this," they said. This suggestion stuck with her, and she started filming. A few years later, we had attended this workshop in the early 2000s. Our relationship continued, our communication with Sarah continued. We even attended another workshop together later. Sarah said, "I made this documentary, would you like to watch it? You could take a look, see it." "Of course," I said, "I'd like to watch it." By the way, I have to say this, when we attended the Mediterranean Film Institute, there were two separate gatherings, one on the island of Nisyros and then on the island of Samos, a few months apart. At the first one, on the island of Nisyros, Sarah was pregnant. And in that summer heat, she would wear special stockings, you know, pregnant women sometimes wear such stockings, for those who don't know. In that heat. After that, to stay fit, she would wake up earlier than all of us every morning, go for walks, go into the sea, as a pregnant woman. After that, she would attend classes. And we completed Nisyros that way. At our Samos gathering, however, Sarah now had a baby. And she came to Samos with her mother and father. Her mother and father had come from America. Sarah had come from Berlin. And why did her parents come? Because while Sarah was in class, they were taking care of the baby. And this had touched me very much, frankly. I had thought, what a beautiful thing. I mean, and this was Sarah's third child, by the way. I mean, she gives birth for the third time. Immediately after, without a break, she makes it to the second gathering in Samos, continues to work on her project. And like an athlete, she does all sorts of exercises again to stay fit. And her parents support her. I mean, I really thought it was amazing. So I had the chance to meet her parents there. From a distance, of course. Because they were very busy, dealing with the baby. Sometimes, right in the middle of a class, we would hear the baby's crying. Then there would be a knock on the door, and Sarah would be called outside by her mother or father. She would go, take care of things. Maybe she would breastfeed and come back to class. I had known them from a distance like that, but I also knew a bit of their stories from what we talked about at these gatherings, a general idea. But I learned what this family's story was really about from the documentary. The documentary is from 2014. It's called "Brown Bread." It was actually the story of a family that adopted 4 children, had 2 of their own, and started with a marriage in the 60s in America. An American and an English couple who adopt children of different races. There's a mix there too, actually. After that, they have two children, one of them is Sarah, of course. And then they have four adopted children, of different races. And a life that they are trying to manage this way. Of course, lots of reckonings, emotional moments, fatigue, the feeling of not being able to keep up. Especially the mother's feeling of not being able to keep up, which she mentions in

this documentary. Of course, when there are so many children, a person sometimes feels they can't keep up even with one child. Let alone six children. And they are close in age. I mean, there's always a, as they say, teenager, you know, that adolescent child energy, young energy at home. It's hard, very hard. The documentary didn't tell this like a fairytale. It told it in a very realistic way, actually. I mean, with its difficulties, and with how this situation affected all these children's lives. When I watched it, I was very moved and I thought, I wish parents-to-be or those thinking of adopting would all watch this and similar films.

[24:06] Host (Aysim): Let me also make a quote, again from Sarah's words. "We were a family like the United Nations. Six children from different ethnic backgrounds." Isn't this also very interesting, Berna? I mean, African American, Latin American, four adopted, two children born to the family, raised by American and English parents. She tells it again like this: "Each of us had a different wound in our soul," says Sarah.

[24:35] Berna Gencalp: Yes, yes. That's right, very realistic. I mean, that's why I said it's not a fairytale. Because it's not an easy thing at all. And they didn't adopt some of them as babies, actually. Two siblings, two of these adopted children. So they actually come with a heavy burden too. It's not easy at all. But this mother and father, the ones I met on the island of Samos, who took care of Sarah's third baby while she was in class. So it's actually not surprising at all, now knowing these things. Of course, such a mother and father do something like this for their grandchildren and for their own daughters, right? It's actually very natural, on the one hand, when you think about it.

[25:28] Host (Aysim): Yes, I mean, it's as if they've conducted a very interesting experiment, because these are children who come from different classes, from very different backgrounds. And this is also very interesting. One of the children is Sarah, one becomes a professor at Stanford. One becomes a worker who does daily jobs. One becomes an entrepreneur drowning in debt. I couldn't find the others, but it's like, I mean, this is also very interesting. I mean, it's truly very hard to live together, I mean, even living in the same neighborhood is now difficult with these different classes, isn't it? They are keeping this together in the same family. Why they chose something like this, how it happened, what kind of life they lived? It's very interesting.

[26:16] Berna Gencalp: I mean, I had said they were a couple who married in the 60s. I think it's actually related to the spirit of the 60s. You know, that spirit of sharing, and sharing one's own means with those who don't have them... this is actually a conscious step towards that, as I understand it from the film. A very respectable stance, of course, but it's not easy at all. I mean, such a decision... this is not an abstract thing. It's very concrete. It will affect a person's entire life, and it won't just bring happiness. You know, lots of resentments, lots of disappointments can happen. But of course, the solidness that doing the right thing gives a person can also be there. It's something like that. I really wish that film... it's another independent film, but I wish it could be watched more, seen more.

[27:19] Host (Aysim): Of course, "Grains of Sand" comes to a completely different point after watching this film, because the most important character in "Grains of Sand" is Margo. I mean, a

very strong character. You feel that strength in her. But when you watch Margo with this knowledge, you get very surprised, really.

[27:35] Berna Gencalp: Yes. Because, of course, in that film, Margo is discussed through her experience of motherhood, naturally. But in this film, I mean in "Grains of Sand," we get to know Margo at a much older age and actually through another side of her. When the two come together, that character actually becomes whole. It was very interesting from that perspective, really. In those meetings at the farmhouse, they are actually in a parenthesis where they don't carry all that motherhood and responsibility on their shoulders in "Grains of Sand."

[28:17] Host (Aysim): I hope we will have the chance to see and show her entire filmography on an independent film channel in Turkey. These are unmissable films for an independent film audience. I'm sure it will attract our listeners' interest. If you like, let's take a very short music break. And during this music break, let's listen to a piece from Sarah Gross's cinema, from her film scores, and then continue our conversation.

[28:48] Announcer: The podcast you are listening to is an Açık Radyo program.

[28:56] Host (Aysim): From her filmography, we listened to the piece called "Barbara's Blausbildhaus" from Sarah Gross's film music. The composer is Momo Djender. We continue our conversation with Berna Gencalp about director Sarah Gross's filmography and films. In the first part of the program, we were talking about Sarah Gross's documentary called "Brown Bread," which she made about her own family. We were talking about what a truly interesting family it is. Six children, four of them adopted, and these four children from different ethnic backgrounds, raised by American and English parents. Let's continue with another of her films.

[29:41] Berna Gencalp: Another film, made after 2014, "Brown Bread" was dated 2014. "A Growing Thing," a film dated 2019. In this film, she actually goes through a different experience. Sarah. The film takes place in South Africa. It's a film about a women's leadership program. It's a film that proceeds through the bond Sarah forms with a woman named Jabulile there. This woman, Jabulile, is trying to become a leader in her own neighborhood despite her children growing up in poverty. And Sarah says this: "My camera brought two different worlds together in the same frame with her. Because I also grew up with black siblings," says Sarah. That's why she feels very close to Jabulile and she says she sees her not as a black person, but as a sister. Because I grew up with them anyway, she says. I mean, she was never a foreigner, an other for me, she says. Because since we grew up together, I felt she was like a sister to me, she says. And she turns that woman activist into a film with her camera. I think it's a very sweet film to watch. Because these women, even if they are in poverty, even if they are in many impossibilities, even if their education is lacking, by receiving leadership training, they are actually trying to take a step forward in society and to be of benefit to society.

[31:35] Berna Gencalp: And then a pandemic happened to all of us. It lasted a few years and, I mean, what a bad time it was, I will say with an open heart. But during this pandemic, we were still in contact with Sarah. And I received an offer from Sarah. "Berna," she said, "during the pandemic," she said, "I have people I know in various parts of the world. I'm going to have Zoom

meetings with them and record it. Then from these recordings, I will make a film. I will make a documentary. Would you like to be a part of it?" she said. I mean, I'm already so bored, I don't know what to do. Okay, let's try, I said. We met with Sarah and actually her mother a couple of times on Zoom. And we talked about how we were getting through the pandemic. Where we were, what we were doing, what we missed, how we were spending our days. Also, Sarah asked each person she was in contact with to film their surroundings, the environment they were in. With a cell phone. I mean, it didn't have to be anything very professional. Because the entire film is made up of Zoom footage anyway. We shot such footage too. And this was actually a preoccupation for me during the pandemic, it did me good. "Oh, I need to get footage to Sarah," I said, and at that time I was spending a lot of time on Burgazada. On the island, in Istanbul, I did some filming and being part of such a production did me good, frankly. And that film came out towards the end of the pandemic. Actually, it's not a film, it's more accurate to say a series. A series consisting of a few episodes. It's very difficult to watch now. Because the effects of the pandemic are still on us, maybe we don't want to remember, but I think that film is also a valuable film and will become even more valuable in the future.

[34:03] Host (Aysim): I'll just quickly say something about "Connections," thanks to Evrim Kepenek. Each episode of "Connections"—meaning relations, connections, bonds, it's actually bonds, right?

[34:19] Berna Gencalp: Yes, yes.

[34:19] Host (Aysim): Bonds, we can translate it as. Each episode, she says, as Evrim Kepenek wrote. Each episode contains a different economic level, a different daily routine, another child's perspective on the pandemic. Sarah said, "One child had nothing, the other had every hour planned. And these contrasts were the very truth that Sarah wanted to capture with her camera."

[34:45] Berna Gencalp: Yes, we are talking about such a filmography. Actually, the film she completed after "Connections" is "Grains of Sand." And of course, considering the nature of documentary filmmaking, it wouldn't be wrong to say that these films are intertwined. Because most likely while she was filming "Brown Bread," at the same time, the friendship between Barbara and Margo was also happening on the side, and Sarah maybe started thinking at that time, "Actually, this relationship could also be a film." Or while she was making "A Growing Thing," at the same time, she was filming things for "Grains of Sand" in the same way. Maybe the only thing she wasn't prepared for beforehand was the film "Connection," I would say, but there too, it's a film she wove from the relationships she formed over a lifetime. Yes, so it's a filmography, but it also carries a lot of clues about Sarah's life.

[35:55] Host (Aysim): "Grains of Sand" has a very beautiful visual quality. It was shot in a very special way. And this camera, which we can describe as poetic, also came from the hands of the director of photography, Nies Rogmans. Let's not forget to mention her name here. And it has enabled us to capture the strength and state of these women. Here, she used a different

method that I also love very much. Super 8 was used. A Super 8 camera was used. And this, of course, has led to a tremendous transfer of emotion. When the film "Grains of Sand" won the best documentary award at the 8th Women Directors Festival in Izmir, the documentary award speech was given by the editor we talked about at length earlier in the program, the Romanian editor Dana Bunescu, and as the justification for the award, she said the following: We gave the award to Sarah Gross's "Grains of Sand" because it powerfully and sensitively depicted the friendship and love between three women artists, their stability and transformations that become apparent with age, and the multifaceted nature of a woman's life with a strong cinematic language and sensitivity, said dear Dana Bunescu.

[37:13] Berna Gencalp: There is a YouTube channel related to "Grains of Sand." She posts some footage there. This award speech and Sarah's award acceptance speech can be listened to and watched there by interested viewers. Besides that, at the beginning of this summer, I think a month or two after returning from Izmir, a special screening of the film "Grains of Sand" was held at this farmhouse, I mean, where these meetings took place, where the meetings in the film took place. And the participants in the film, that is, Margo and Barbara and Sarah, and the entire film crew and their relatives, family, friends, they were all invited. And she later put the footage from that night on the YouTube channel, Sarah. Those who want to can look at those too. They are very lovely images, really. So, how did we, as two friends, spend our time in Izmir with Sarah? I prepared a list for her. Because I was also going to be working at the workshop there, so I might not be free every minute that she was free. So I made a list for her of places she could go in Alsancak, in Kemeraltı, in Konak, and gave it to her. She was able to go to some, and we were able to go to some together. With Sarah and Dana, we actually had tours of Kemeraltı and Ephesus. Those went very well. They were very impressed by Ephesus. This is very natural, of course, it's a place that attracts tourists from all over the world. A place everyone should see. They said many times that they wanted to come again. And in Kemeraltı, something like this happened. Both of them were constantly taking both sound and video recordings with their phones and cameras. By the way, Sarah has a YouTube channel. I think it's called Bugle Films. I mean, it's a channel she opened with the name of her own film company. There, she edits small visual poems, and I think one of them will be about Izmir. Because she shot quite a lot. I think Izmir left a mark on her. She also said she wanted to come here again. Right now, I say "here" because I'm in Izmir. And she also sent us a small voice recording about this city, space, cinema, and what Izmir made her feel. We can also play that.

[39:56] Host (Aysim): We will listen to this voice recording in which she describes her own impressions of the filming she did in Izmir. And its connection with the festival was also exceptionally beautiful, of course. Because one part of the festival is the "Creating Character from the City" workshops. Here, we develop stories, scripts, and film projects based on Izmir. Sarah became a source of inspiration for us. "Creating Character from the City," I mean, the city's relationship with cinema, has turned into an environment, a vehicle that makes us experience Izmir's relationship with cinema over and over again. As you know, the first cinema screening in the Ottoman Empire was in Izmir. And today, we have the chance to organize wonderful cinema events in Izmir. And Sarah makes us feel the relationship between Izmir and cinema in this recording she sent. We are listening to the recording.

[40:54] Sarah Gross (in English): I stood at the curving bay of Izmir and was reminded of my hometown, San Diego, in California. Ferry boats were crossing. Sunshine was sparkling on the waves. Palm fronds were fluttering, and tawny hills rose up behind. But such a description captures only the outlines of the picture. And what matters most, the atmosphere of the moment, lingers like a shadow behind the sunlit shapes, just out of reach. How can we show the feeling of a certain place and time? Grains of Sand works with grainy, black and white flashes, and single sounds to evoke the intensity and confusion of half-remembered moments from long ago. What matters about the past is what remains with us today.

[41:41] Berna Gencalp: Sarah grew up in San Diego, and her family now lives in San Francisco. So, she formed a connection between that part of America and Izmir. And this led her to form a relationship between memory and space as well. And her sentences were about this. Let's try to briefly summarize her translation. "As I stood at the curving bay of Izmir, my hometown of San Diego, California, came to mind. Ferries were passing, sunlight was sparkling on the waves, palm leaves were fluttering in the wind, and behind me, hills like the tawny hills of San Diego were rising. However, this description can only capture a part of the picture. What is most important is the atmosphere of this moment, which, like the shadows behind the sunlit forms, is uncatchable. How can we convey this feeling, the feeling of a place and a time?" This is actually what we always talk about in our workshops. "In the documentary film 'Grains of Sand,' Sarah worked with hazy images and a unique sound technique to convey the intensity and complexity of long-ago, vaguely remembered moments. She emphasizes that what is important about the past is what still remains with us today."

[43:19] Host (Aysim): This feeling, how can we convey the feeling of a place and a time? I mean, in our workshops, really, regarding Izmir, how can we convey the existing dynamics of Izmir right now? How can we produce stories from here? This is our concern, but on the other hand, this is a very important issue for the "On the Face of the Earth" program. The spirit of the time, how can we narrate the spirit of the time, the place, the space? Its politics, how can we grasp it? How can we situate the dynamics that the space is experiencing today within its history. Yes, Sarah Gross was truly a wonderful occasion for the "On the Face of the Earth" program. She made a tremendous contribution to "On the Face of the Earth" with her works, her words, her poems that once again made us feel the spirit of this program.

[44:10] Berna Gencalp: Yes, actually this also contains a surprise, doesn't it? We all think we experience the place we live in as a singular entity. Of course, everyone's experience is unique. But then, completely unexpectedly, when someone who lives in a completely different geography comes, they can form a connection between the places where their childhood was spent, on the other side of the world, and Izmir, and through this, a closeness develops. And this closeness gives her a, how should I put it? comfort, as they say? It gives her that ease. But at the same time, of course, Izmir has a completely unique history, very different from the place she grew up, many features, a dynamism, smells, a dynamism, human lives. When those are added, then this becomes a new experience for a person. And we get to learn Sarah's perspective in the way she conveyed it to us. Beautiful encounters. Festivals are held for these beautiful encounters anyway. Cinema is another version of this. I mean, cinemas are also for

these beautiful encounters, I suppose I think. That's why I am very happy to have been able to come together with Sarah and to have spent these days in a feeling of cinema.

[45:43] Host (Aysim): The 8th Izmir Women Directors Film Festival, which took place in May, will hold its 9th edition in April. In April 2024. And this time, we will also have a section for male directors. So we are diversifying and expanding a bit more. We want to announce this here and appeal to different audiences. We also have many viewers from different cities. We would very much like to see our Açık Radyo listeners at our festival. Our program about Sarah Gross's films and Sarah Gross's personality as a director ends here. That's all for this week, we say. Dear Berna Gencalp, thank you very, very much.

[46:24] Berna Gencalp: Thank you. It was a pleasure for me to talk about Sarah and, of course, to share our experiences at the festival. Thank you again.

[46:33] Host (Aysim): Yes, that's all for this week. Have a good week.

[46:36] (Music)

[46:37] Announcer: The podcast you are listening to is an Açık Radyo program.

[46:41] (Music)

Notes on Discrepancies

Radio Station Name: The official station jingle says "Açık Radyo," but the host begins by greeting "Apaçık Radyo" listeners. This is likely a reference to the specific program's name or a minor slip of the tongue. I have transcribed her words exactly as spoken.

Publication Name: The speaker refers to an interview in a publication that sounds like "Biamag." However, the journalist mentioned, Evrim Kepenek, is a well-known editor for "Bianet." It is highly probable that "Biamag" is a colloquialism or slight mispronunciation of "Bianet." I have transcribed it phonetically as spoken ("Biamag") but the intended publication is almost certainly Bianet.

Film Company Name: The speaker mentions Sarah Gross's YouTube channel under a name that sounds like "Boggle Films." External research confirms the correct name of her production company is "Bugle Films." I have corrected this in the final transcript for accuracy.

Festival Date: One of the initial transcripts mentioned the next festival would be in 2026. Listening closely to the audio confirms the host says 2024. This has been corrected.

Character Name: The name of the woman in A Growing Thing is pronounced in a way that could be transcribed phonetically in Turkish as "Cebalili." The English equivalent is likely

"Jabulile." I have used the Turkish phonetic spelling in the Turkish transcript and the more standard English spelling in the translation.

German Translation of transcript

(Musik und Soundeffekte)

Ansager: Der Podcast, den Sie gerade hören, ist eine Sendung von Açık Radyo. (Musik)

Moderatorin (Aysim): Hallo, liebe Açık Radyo-Hörerinnen und -Hörer. Ich wünsche Ihnen kühle Momente, Minuten und Tage in dieser Juli-Hitze. Heute sprechen wir in unserer Sendung über eine Regisseurin des 8. Internationalen Frauen-Filmfestivals Izmir. Um über diese Regisseurin zu sprechen, habe ich Berna Gencalp zu Gast. Sie ist selbst Filmemacherin, Regisseurin. Die Regisseurin des Dokumentarfilms „Kim Mihri“. Herzlich willkommen, liebe Berna Gencalp.

Berna Gencalp: Herzlich willkommen.

Moderatorin (Aysim): Die Filmemacherin, über die wir heute sprechen werden, ist Sarah Gross. Beim 8. Internationalen Frauen-Filmfestival Izmir gab es viele verschiedene Kategorien. Eine dieser Kategorien war die Kategorie Langfilm-Dokumentarfilm. Sarah Gross hat in dieser Kategorie den Preis für den besten Film gewonnen. Heute werden wir über Sarah Gross' preisgekrönten Film „Grains of Sand“ und ihre anderen Filme, also ihre Filmografie, sprechen. Danach werden wir, während wir über den Workshop-Bereich des Festivals, also die Beziehung zwischen Festival, Izmir und Ort sprechen, auch darüber sprechen, wie die Beziehung zwischen Ort und Sarah Gross' Filmen ist und wie Sarah Gross' Beziehung zu Izmir war. Ja, würdest du uns bitte über Sarah Gross und „Grains of Sand“ erzählen, liebe Berna Gencalp?

Berna Gencalp: Ja, ich fange gerne an zu erzählen. Und das mit großer Freude. Denn Sarah ist eine Freundin, die ich schon sehr lange kenne. Wir haben uns Anfang der 2000er Jahre kennengelernt. Wir waren beide Teilnehmer am Mediterranean Film Institute und haben an unseren Spielfilmdrehbüchern gearbeitet. In diesen Jahren war die Inspiration für die Spielfilm-Geschichte, an der Sarah arbeitete, eigentlich ihre eigene Familie, und die Dozenten, unsere Dozenten, sagten ihr: „Deine Geschichte ist interessanter, du solltest eigentlich einen Dokumentarfilm machen.“ Und so begann, soweit ich weiß, Sarahs Karriere als Dokumentarfilmerin.

Wir können später ihre Filmografie durchgehen, aber „Grains of Sand“ ist ihr letzter Film, den sie gemacht, beendet und fertiggestellt hat. Wie können wir ihn übersetzen? Man könnte den Filmtitel eigentlich mit „Sandkörner“ übersetzen. Er handelt von der Freundschaft zwischen ihrer eigenen Mutter und ihrer Schwiegermutter. Es sind Frauen in ihren 80ern. Und natürlich sind beide Frauen, die in Sarahs Leben eine Rolle spielen, die sie sehr gut kennt, die sie schon sehr lange kennt, die eine ist sogar ihre Mutter. Sarah besitzt auch eine wichtige Eigenschaft für eine Dokumentarfilmerin. Sie ist geduldig. Für diesen Film hat sie wohl etwa acht Jahre lang gedreht. Natürlich immer wieder mal.

Neben der Tatsache, dass sich diese beiden Frauen sehr gut verstehen und sehr gute Freundinnen sind, haben sie eine Gemeinsamkeit. Und das ist, dass beide Künstlerinnen sind oder eine künstlerische Seite haben. Denn beide Frauen führen tatsächlich ein vielseitiges Leben. Beide sind Mütter, beide arbeiten, haben einen Platz in der Gesellschaft. Sie sind aktiv. Und gleichzeitig interessieren sie sich für Kunst. Sie schaffen Kunstwerke. Und diese Produktionen verwirklichen sie eigentlich jedes Jahr regelmäßig in einem Bauernhaus, wo sie

sich treffen. Das heißt, sie verwirklichen nicht alle ihre Produktionen auf diese Weise, aber diese jährlichen Treffen sind kunstbezogene Treffen, wie wir aus dem Film erfahren haben.

Obwohl ich Sarah seit vielen Jahren kenne, wusste ich zum Beispiel diese Seite ihrer Mutter nicht. Und ich kannte auch diese Routine nicht, die sie jedes Jahr erleben. Sarahs Eltern haben sich eigentlich kennengelernt, nachdem Sarah geheiratet hat. Durch einen schönen Zufall haben sie sich sehr gut verstanden und sind Freundinnen geworden. Natürlich lebt die eine in Amerika, die andere in Deutschland. Aber diese jährlichen Routinetreffen sind für sie zu einem Ort geworden, an dem sie durchatmen können. Wiederum, wie wir aus dem Film erfahren haben. Eine Woche, zehn Tage oder zwei Wochen lang, was auch immer, kommen sie in großer Ruhe in einem Bauernhaus zusammen. Mit ihren Materialien. Das können manchmal Papiere, Zeitschriften, Zeitungen sein, die für eine Collage gesammelt wurden. Es können Farben, Pinsel sein. Oder es kann ein Stein sein, den sie meißeln. Beide getrennt. Aber sie tun dies ohne Eile, in großer Ruhe, mit angenehmen Gesprächen, manchmal auch mit Konfrontationen mit sich selbst und miteinander. Und so verbringen sie ihre 80er Jahre.

Genau wie diese beiden Frauen, folgt auch die Kamera des Films ihnen ziemlich unaufgeregt. Manchmal bringt uns der Film die Vergangenheit, die sie in ihren Erinnerungen lebendig werden lassen, mit einigen Archivbildern oder Fotos vor Augen. Der Film hat eine Erzählerin. Das ist Sarah. Sie ist eigentlich eine dritte Künstlerin im Film. Denn sie stellt diesen beiden Frauen Fragen. Manchmal interpretiert sie ihre Lebensweisen. Wenn du möchtest, haben wir eigentlich schon viel über den Film gesprochen, Aysim. Vielleicht wäre es eine gute Idee, den Trailer des Films anzuschauen – ach nein, wir können ihn natürlich im Radio nicht zeigen – vielleicht wäre es eine gute Idee, die Geräusche des Trailers zu hören, die Stimmen dieser Frauen den Açık Radyo-Hörern zugänglich zu machen, was meinst du?

Ansager: Der Podcast, den Sie gerade hören, ist eine Sendung von Açık Radyo.

Moderatorin (Aysim): Ja, wir haben den Trailer des Dokumentarfilms „Grains of Sand“ von Sarah Gross gehört. Wir sprechen weiter mit der Regisseurin Berna Gencalp über die Dokumentarfilmerin Sarah Gross. In diesem Trailer hörten und sahen wir Margo, Barbara und Sarah, drei Künstlerinnen. Margo ist die Mutter, die Mutter der Regisseurin Sarah Gross, und Barbara ist Sarahs Schwiegermutter. Diese drei Frauen leben eigentlich an drei unterschiedlichen Orten, nicht wahr? Margo lebt in Amerika. Barbara spricht sowieso Deutsch.

Berna Gencalp: Damals, damals lebte sie in Hamburg.

Moderatorin (Aysim): Und Sarah lebt in Berlin.

Berna Gencalp: In Berlin.

Moderatorin (Aysim): Das heißt, drei verschiedene Künstlerinnen an drei verschiedenen Orten kommen zusammen und verbringen gemeinsam eine Woche der Kunstproduktion und produzieren gemeinsam etwas. Währenddessen dreht Sarah einen Film.

Berna Gencalp: Ja, genau so ist es. Und das ist eigentlich ein langjähriger Drehprozess. Ich weiß, dass sie danach auch viel Zeit für den Schnitt aufgewendet haben. Sie haben verschiedene Dinge ausprobiert, ausprobiert. Schließlich haben sie den Film in eine endgültige Form gebracht, und irgendwann habe ich den Film auch gesehen. Ich hatte ihr auch „Kim Mihri“ geschickt. Es hat mir sehr gut gefallen. Weil wir ihre Mutter ja schon kannten. Und eine andere Phase ihres Lebens hatte ich schon in einem anderen Film von Sarah gesehen. Jetzt hatte ich

die Gelegenheit, sie in diesem Alter wieder kennenzulernen. Deshalb war es für mich eine besonders interessante Erfahrung.

Später hat Sarah diesen Film an das Izmir Frauen-Filmfestival geschickt. Ich wusste ehrlich gesagt nichts davon. „Berna“, sagte sie, „der Film wurde hier ausgewählt“, und schickte mir eine Nachricht. „Was soll ich tun?“, fragte sie. „Oh“, sagte ich, „du musst unbedingt kommen. Das Festival ist sehr schön, und ich bin aus Izmir. Ich werde auch dort sein. Ich werde auch einen Workshop haben. Dann können wir Zeit miteinander verbringen.“ Denn sie war schon einmal in Istanbul, aber noch nie in Izmir gewesen. Sie hatte Izmir noch nie gesehen. So haben wir uns in Izmir anlässlich des Festivals wieder getroffen.

Jetzt, um ein bisschen mehr über den Film zu sprechen, es ist eigentlich ein Film über Altersdiskriminierung. Es gibt ein sehr gutes Interview, das Evrim Kepenek mit Sarah in Biamag geführt hat. Wer sich dafür interessiert, kann sich das Interview ansehen. Ich werde jetzt einige Sätze daraus vorlesen. Die Fragen dort waren nämlich auch sehr gut. Evrims Fragen und Sarahs Antworten. Im Interview wird der Film als ein Film gegen Altersdiskriminierung beschrieben. Denn Sarah sagt, dass sie mit dem Film begonnen hat, als sie feststellte, dass diese Frauen, ihre Mutter und ihre Schwiegermutter, die eine wichtige Rolle in ihrem Leben spielen, altern. Sie altern, und ich muss etwas über sie machen, dachte Sarah. Und sie begann mit dem Gedanken, dass es ein Film über den Tod sein würde. Aber als sie später am Film arbeitete, drehte und sich die Aufnahmen ansah, stellte sie fest, dass es sich nicht um einen Film über den Tod handelte, sondern um einen Film über das Leben, auch wenn diese Frauen älter werden. Denn diese Frauen haben ja eine lange Lebensspanne hinter sich. Sie haben die 80 überschritten. Das bringt auch einige Auseinandersetzungen mit sich. Es kann auch Müdigkeit geben. Aber diese Frauen leben noch immer ein Leben. Sie sind mitten im Leben und produzieren weiterhin. Sie versuchen, ihrem Leben einen Sinn zu geben, etwas Sinnvolles aus ihrem Leben zu ziehen.

Daher ist der Film, obwohl er „Grains of Sand“ heißt, Sandkörner, was vielleicht an trübe, rauchige Bilder, Melancholie usw. erinnern mag, überhaupt nicht so. Er ist eigentlich ein Film, der einen gleichzeitig sehr leicht macht. Es entsteht ein Film, der einem die Kraft gibt, optimistischer auf die vielleicht bevorstehenden Jahre des Alters zu blicken. Denn die Frauen, um die es im Film geht, sind auch so. Aber sie tun das im Film auch nicht als Machtdemonstration, Aysim. Das weißt du. Sie sind ganz natürlich. Sie sind in ihrem eigenen Rhythmus. Sie versuchen auch nichts zu beweisen. Aber sie sind in einer Existenz. Und das beinhaltet gleichzeitig eine Produktion. Das heißt, es ist nicht nur eine trockene Existenz, ehrlich gesagt. Vielleicht ist das der Aspekt, der uns gefällt.

Sarah sagt im Interview: „Der Film ist keine Botschaft, sondern eine Gefühlswolke.“ „Die Geschichte zweier achtzigjähriger Frauen bietet jungen Zuschauern die Möglichkeit, über ihr eigenes Alter, ihre vergangenen Bindungen und zukünftige Beziehungen nachzudenken“, sagte Evrim Kepenek. „Ich“, sagt Sarah, „ich möchte auch so im Alter von 80 Jahren altern“, sagte Evrim Kepenek, entschuldige, nicht Sarah. Aber es ist wirklich so. Und am Ende des Gesprächs sagt Evrim, dass sie gefragt hat: „Was ist das Geheimnis so langjähriger Freundschaften?“ Ja, tatsächlich gibt es zwischen diesen beiden Frauen eine langjährige Freundschaft. Die Antwort ist kurz, aber tiefgründig, sagte Evrim, und Sarahs Antwort lautet: „Zeit und Raum.“

Gegenübersitzen, Augenkontakt haben, sich berühren. Im Zeitalter der sozialen Medien ist das sehr wertvoll. Wir haben das jetzt getan und werden es nie vergessen.“ Der Film, den wir auf der Leinwand sehen, das sage ich jetzt. Ich bin jetzt zu meiner eigenen Interpretation übergegangen. Er lässt uns dieses Gefühl des Berührens erleben. Dieses Gefühl des Berührens, dieses Gefühl der Seelenverbundenheit in dieser Gemeinschaft, überträgt er uns definitiv. Das kann ich mit Leichtigkeit sagen.

Moderatorin (Aysim): Es gibt eine wichtige Anekdote aus Sarahs eigenen Worten zu diesem Filmthema. Ich möchte sie den Zuhörern mitteilen: „Kurz bevor die Dreharbeiten begannen, half ich meiner Tochter beim Umzug an die Universität. Meine Tochter sagte: 'Wenn mein Leben vorbei ist, möchte ich in einem Haus wie deines leben.' Ich war schockiert. Vorbei? Ich dachte, ich fange gerade erst an. Dann erinnerte ich mich an meine Sichtweise in meinen Zwanzigern auf Frauen mittleren Alters mit lockigem, grauem Haar, die fest auf dem Boden standen und deren Kinder aus dem Haus waren. Ich hielt sie für sehr alt. In meinem Kopf gab es kaum einen Unterschied zwischen jemandem mit 50 und jemandem mit 75. Sie alle hatten die Grenze überschritten, von der es kein Zurück mehr gab. Jetzt denke ich über meine Sichtweise auf meine 80-jährige Mutter und Barbara nach und stelle fest: Sie sehen nicht so, wie ich es sehe. Für sie sind sie natürlich älter, aber sie sind noch nicht fertig. Das Rest ihres Lebens liegt noch vor ihnen. Ich ertappe mich bei der Annahme, dass jemand, der 80 wird, dem Tod gegenübersteht. Dabei nimmt er sich selbst dem Leben gegenüber wahr. Bevor es zu spät ist, möchte ich versuchen, die Umlaufbahnen meiner Mutter und Barbaras im Kontext ihres eigenen Lebens zu sehen, nicht nur als Schlüsselfiguren in meiner Geschichte, sondern als Menschen.“

Berna Gencalp: Wow, ein sehr schönes Zitat. Ich habe mich gerade so gefühlt, Aysim. Das ist gut, dass es Independent-Filme gibt. Gut, dass es Independent-Kino gibt. Gut, dass es Dokumentarfilme gibt und Festivals, auf denen diese Dokumentarfilme ihren Platz finden können. Sonst, wenn wir uns die Mainstream-Medien ansehen, sind wir weit davon entfernt, Dinge zu finden, über die wir sprechen können, die uns diese Gefühle vermitteln. Wir sind auch weit davon entfernt, auf etwas in diesem Rhythmus, mit dieser Sorgfalt zu stoßen. Wirklich, ich fühle mich glücklich. Sowohl, weil ich in dieser Welt bin, als auch, weil ich ihr Zuschauer bin. Ich kann nicht anders, als zu sagen, dass ich hoffe, dass mehr Menschen diese Filme erreichen werden.

Moderatorin (Aysim): Genau das, was du in deiner Rede erwähnt hast und was auch mit diesem Thema zusammenhängt, wird in Bezug auf Sarah Gross' Filme, in Bezug auf diesen Film erwähnt. „Für Margo und Barbara geht es beim Erfolg nicht um Anerkennung oder materiellen Gewinn. Es geht um den Dialog zwischen ihrem sich entwickelnden Selbst und der Leinwand ihres Lebens.“ Der Film bietet eine Perspektive darauf, wie zwei Künstlerinnen Erfolg definieren und messen. Das heißt, er bringt wirklich eine alternative Erzählung zum bekannten Erfolgskonzept. Kunst ist sowieso ein alternatives Leben. Ja. Aber du weißt es auch, und wir sehen es oft um uns herum, dass Kunst, sei es im Bereich des Kinos oder in anderen Kunstbereichen, auch zu einer Karriere wird. Das heißt, in dieser Karriere kann Erfolg manchmal wichtiger werden als die Arbeit, die wir leisten, das Produzieren, die Momente. Diese drei Frauen zu sehen, die mit 80 Jahren so viel Freude am Produzieren haben und wunderbare

Momente beim gemeinsamen Schaffen erleben, bringt wirklich eine sehr besondere Perspektive darauf, wie wir was tun, warum wir es tun und wie wir es tun sollten.

Berna Gencalp: Es bietet eine alternative Existenzmöglichkeit. Das heißt, es macht uns auf die Existenz einer solchen Möglichkeit aufmerksam oder betont sie. Denn es gibt nur sehr wenige Dinge um uns herum, die dies betonen. Du hast auch über die Reise der Künstlerin gesprochen. Die Schwierigkeit der Produktion, diese Produktionen manchmal, nur um vielleicht etwas zu unserer Filmografie hinzuzufügen und so weiter. Eigentlich könnten wir vielleicht von hier aus langsam zu Sarahs Filmografie übergehen. Denn ihre Reise war auch keine leichte Reise. Zumindest kann ich das sagen, da ich sie teilweise miterlebt habe. Sie hat auch eine interessante Filmografie. Wollen wir uns diesem Aspekt etwas zuwenden? Was meinst du?

Moderatorin (Aysim): Nun, „Grains of Sand“ ist ein ganz besonderer Film. Die anderen Filme sind auch sehr interessant. Sarah wirft uns sozusagen einen Blumenstrauß aus den Facetten ihres eigenen Lebens zu.

Berna Gencalp: Ja. Sehr schön, richtig. Ich hatte es ja schon eingangs erwähnt. Dass wir gemeinsam am MFA, dem Mediterranean Film Institute, teilgenommen haben und dort beide an unseren Spielfilmdrehbüchern gearbeitet haben, natürlich getrennt voneinander, aber wir waren in derselben Gruppe wie Sarah. Und ihre Geschichte war eine Familiengeschichte. Während sie versuchte, diese Familiengeschichte zu schreiben, können wir uns in solchen Arbeitsgruppen natürlich viele Fragen stellen, wie „Wo hast du dich inspirieren lassen?“, „Worauf hast du dich gestützt?“. Und es stellte sich heraus, dass Sarahs, in diesen Gesprächen stellte sich heraus, dass Sarahs eigene Familiengeschichte viel komplexer, komplizierter und viel interessanter war als die Geschichte, die sie dort zu schreiben versuchte. Und die Dozenten dort sagten ihr auch: „Eigentlich wäre es viel schöner, wenn du einen Dokumentarfilm über deine eigene Geschichte machen würdest. Das musst du machen.“ Dieser Vorschlag hat sich bei ihr festgesetzt und sie begann zu drehen.

Einige Jahre später, wir hatten Anfang der 2000er Jahre an diesem Workshop teilgenommen. Unsere Beziehung, unsere Kommunikation mit Sarah hielt an. Später haben wir sogar an einem anderen Workshop gemeinsam teilgenommen. Sarah sagte: „Ich habe diesen Dokumentarfilm gemacht, möchtest du ihn sehen? Könntest du ihn dir auch mal ansehen?“ „Sicher“, sagte ich, „ich möchte ihn sehen.“ Übrigens, ich muss sagen, als wir am Mediterranean Film Institute teilnahmen, gab es auf der Insel Nisyros und später auf der Insel Samos, zwei separate Treffen, mit einigen Monaten Abstand. Beim ersten Treffen auf der Insel Nisyros war Sarah schwanger. Und in dieser Sommerhitze, trug sie spezielle Strümpfe, schwangere Frauen tragen manchmal solche Strümpfe, für diejenigen, die es nicht wissen. In dieser Hitze. Und dann stand sie jeden Morgen früher auf als wir alle, um fit zu bleiben, ging spazieren, schwamm im Meer, als schwangere Frau. Und dann nahm sie an den Kursen teil. Und so haben wir Nisyros abgeschlossen.

Bei unserem Samos-Treffen, hatte Sarah bereits ein Baby. Und sie war mit ihrer Mutter und ihrem Vater nach Samos gekommen. Ihre Mutter und ihr Vater waren aus Amerika gekommen. Sarah war aus Berlin gekommen. Warum waren Mutter und Vater gekommen? Weil sie sich um das Baby kümmerten, während Sarah im Unterricht war. Und das hat mich ehrlich gesagt sehr berührt. Ich dachte, wie schön das ist. Das heißt, und es war übrigens Sarahs drittes Kind. Das

heißt, sie gebiert zum dritten Mal. Sofort danach, ohne Unterbrechung, erreicht sie das zweite Treffen auf Samos, arbeitet weiter an ihrem Projekt. Und wie eine Sportlerin macht sie wieder alle ihre Übungen, um fit zu sein. Ihre Mutter und ihr Vater unterstützen sie. Das heißt, ich dachte wirklich, es ist großartig. Deshalb hatte ich dort die Möglichkeit, die Eltern kennenzulernen. Natürlich, aus der Ferne. Denn sie waren sehr beschäftigt mit dem Baby. Manchmal hörten wir mitten im Unterricht das Weinen des Babys. Dann klopfte es an die Tür und Sarah wurde von ihrer Mutter oder ihrem Vater nach draußen gerufen. Sie ging dann, kümmerte sich darum. Vielleicht gab sie Milch und kam dann wieder in den Unterricht zurück. So hatte ich sie aus der Ferne kennengelernt, aber ich wusste auch ein wenig über ihre Geschichten, aus dem, was wir bei diesen Treffen besprochen hatten.

Aber was die Geschichte dieser Familie wirklich war, habe ich im Dokumentarfilm erfahren. Der Dokumentarfilm ist aus dem Jahr 2014. Er heißt „Brown Bread“. Er erzählte eigentlich die Geschichte einer Familie in Amerika, die in den 60er Jahren mit einer Ehe begann, sechs Kinder hatte, vier davon adoptiert und zwei eigene. Ein amerikanisches und ein englisches Ehepaar, das Kinder unterschiedlicher Herkunft adoptiert hat. Dort gibt es auch eine Mischung. Und dann bekommen sie zwei eigene Kinder, eine davon ist Sarah. Und dann haben sie vier adoptierte Kinder, unterschiedlicher Herkunft. Und ein Leben, das auf diese Weise versucht wird zu führen. Natürlich viele Auseinandersetzungen, emotionale Momente, Müdigkeit, das Gefühl des Nicht-Genug-Seins. Besonders das Gefühl des Nicht-Genug-Seins, das die Mutter in diesem Dokumentarfilm erwähnt. Natürlich, wenn man so viele Kinder hat, denkt man manchmal, dass man nicht genug ist, selbst wenn man nur ein Kind hat. Geschweige denn sechs Kinder. Und ihre Altersunterschiede sind gering. Das heißt, es ist ständig eine, wie man sagt, Teenager-Energie, junge Energie im Haus. Schwierig, sehr schwierig. Das wurde nicht als Märchen im Dokumentarfilm erzählt. Es wurde sehr realistisch erzählt. Das heißt, sowohl mit den Schwierigkeiten als auch mit den Auswirkungen dieser Situation auf das Leben all dieser Kinder. Als ich es sah, war ich sehr beeindruckt und wünschte, dass alle, die Eltern werden oder Kinder adoptieren möchten, diesen und ähnliche Filme sehen würden.

Moderatorin (Aysim): Ich möchte auch ein Zitat von Sarah wiedergeben, wenn du möchtest. „Wir waren wie die Vereinten Nationen als Familie. Sechs Kinder unterschiedlicher ethnischer Herkunft.“ Das ist auch sehr interessant, nicht wahr, Berna? Das heißt, afroamerikanische, lateinamerikanische, vier adoptierte Kinder, zwei eigene Kinder der Familie, amerikanische und englische Eltern. Sie beschreibt es so: „Jeder von uns hatte eine andere Wunde in seiner Seele“, sagt Sarah.

Berna Gencalp: Ja, ja. Das ist sehr realistisch. Deshalb habe ich gesagt, das ist kein Märchen. Denn es ist überhaupt nicht einfach. Manche wurden auch nicht als Babys angenommen. Zwei der adoptierten Kinder waren im Kindesalter. Deshalb kommen sie eigentlich mit einer schweren Last. Es ist überhaupt nicht einfach. Aber diese Eltern, die ich auf der Insel Samos kennengelernt habe, und die sich um Sarahs drittes Baby kümmerten, während sie im Unterricht war, diese Eltern. Deshalb ist es überhaupt nicht überraschend, wenn man das jetzt weiß. Natürlich tun solche Eltern auch so etwas für ihre Enkelkinder und für ihre eigenen Töchter, nicht wahr? Das ist eigentlich auch ganz natürlich, wenn man darüber nachdenkt.

Moderatorin (Aysim): Ja, sie haben wirklich ein sehr interessantes Experiment gemacht. Denn das sind auch Kinder aus verschiedenen Klassen, mit ganz unterschiedlichen Hintergründen. Und die Sache ist auch sehr interessant. Eines der Kinder, Sarah, wird Professorin in Stanford. Eines wird ein Arbeiter, der Gelegenheitsjobs macht. Eines wird ein Unternehmer, der in Schulden schwimmt. Die anderen konnte ich nicht finden, aber so, das ist auch sehr interessant. Das heißt, es ist wirklich sehr schwer, zusammenzuleben. Schon in derselben Nachbarschaft zu leben, ist mit diesen verschiedenen Klassen schwierig, nicht wahr? In derselben Familie halten sie das zusammen. Warum haben sie so etwas gewählt, wie ist es passiert, wie haben sie gelebt? Sehr interessant.

Berna Gencalp: Ich hatte gesagt, dass es sich um ein Paar handelt, das in den 60er Jahren geheiratet hat. Es hängt wahrscheinlich auch ein bisschen mit dem Geist der 60er Jahre zusammen, denke ich. Das heißt, dieser Hang zur Gemeinschaft, die bewusste Entscheidung, ihre eigenen Möglichkeiten mit denen zu teilen, die diese Möglichkeiten nicht haben. So wie ich es aus dem Film verstanden habe. Eine sehr natürlich respektable Haltung, aber überhaupt nicht einfach. Eine solche Entscheidung ist keine abstrakte Sache. Sie ist sehr konkret. Sie wird das ganze Leben eines Menschen beeinflussen und nicht nur Glück bringen. Es kann auch viele Grollgefühle, viele Enttäuschungen geben, aber natürlich kann es auch die Festigkeit geben, die einem das Gefühl gibt, etwas Richtiges zu tun. So etwas. Wirklich, diesen Film, den sollten viel mehr Leute sehen, obwohl es wieder ein Independent-Film ist.

Moderatorin (Aysim): Natürlich kommt „Grains of Sand“ an einen ganz anderen Punkt, wenn man diesen Film sieht. Denn die wichtigste Figur in „Grains of Sand“ ist Margo. Das heißt, sie ist ein sehr starker Charakter. Man spürt diese Stärke. Aber wenn man Margo mit diesem Wissen sieht, ist man wirklich sehr überrascht.

Berna Gencalp: Ja. Denn in diesem Film wird natürlich über Margos Mutterschaftserfahrung mit Margo gesprochen. Aber in diesem Film, also in „Grains of Sand“, lernen wir Margo in einem viel höheren Alter und von einer anderen Seite kennen. Eigentlich integriert sich der Charakter, wenn die beiden zusammenkommen. In dieser Hinsicht war es wirklich sehr interessant. Bei diesen Treffen auf dem Bauernhof sind sie in „Grains of Sand“ in einer Klammer, in der sie all diese Mütterpflichten und Verantwortlichkeiten nicht auf ihren Schultern tragen.

Moderatorin (Aysim): Ich hoffe, wir bekommen die Möglichkeit, ihre gesamte Filmografie auf einem Independent-Filmkana in der Türkei zu sehen und zu zeigen. Das sind Filme, die man als Independent-Filmliebhaber nicht verpassen sollte. Ich bin sicher, sie werden das Interesse unserer Zuhörer wecken. Wenn du möchtest, machen wir eine ganz kurze Musikapause. In dieser Musikapause hören wir auch ein Stück aus den Filmmusiken von Sarah Gross' Kino und setzen dann unser Gespräch fort.

Ansager: Der Podcast, den Sie gerade hören, ist eine Sendung von Açık Radyo.

Moderatorin (Aysim): Wir haben das Stück „Barbara's Blausbildhaus“ aus den Filmmusiken von Sarah Gross' Filmografie gehört, komponiert von Momo Djender. Wir sprechen weiterhin mit Berna Gencalp über die Filmografie und die Regiepersönlichkeit von Sarah Gross. Im ersten Teil der Sendung sprachen wir über „Brown Bread“, Sarah Gross' Dokumentarfilm über ihre eigene Familie. Wir sprachen darüber, dass es wirklich eine sehr interessante Familie war. Sechs Kinder, vier davon adoptiert und diese vier Kinder mit unterschiedlichen ethnischen

Wurzeln, von amerikanischen und englischen Eltern großgezogen. Lassen Sie uns mit einem anderen Film fortfahren.

Berna Gencalp: Ein weiterer Film, den sie nach 2014 gemacht hat, „Brown Bread“ war von 2014. „A Growing Thing“, ist ein Film aus dem Jahr 2019. In diesem Film macht Sarah auch eine andere Erfahrung. Der Film spielt in Südafrika. Das ist ein Film über ein Frauenführungsprogramm. Es ist ein Film, der sich um die Verbindung dreht, die Sarah mit einer Frau namens Jabulile dort aufbaut. Jabulile ist eine Frau, die trotz ihrer in Armut aufwachsenden Kinder versucht, eine Anführerin in ihrer Nachbarschaft zu werden. Und Sarah sagt: „Meine Kamera hat zwei verschiedene Welten in einem Bild zusammengebracht. Denn ich bin auch mit schwarzen Geschwistern aufgewachsen“, sagt Sarah. Deshalb fühlt sie Jabulile sehr nahe und sieht sie nicht als Schwarze, sondern als ihre Schwester, sagt sie. Denn ich bin schon immer mit ihr aufgewachsen, sagt sie. Das heißt, für sie war sie nie eine Afrikanerin, eine Schwarze, eine Fremde, eine Andere. Denn ich habe mich schon immer mit ihr verbunden gefühlt, sagt sie. Und sie verwandelt auch diesen Kampf der Frau mit ihrer Kamera in einen Film. Ich finde, es ist ein sehr schöner Film, den man sich ansehen sollte. Denn wir sehen die Bemühungen dieser Frauen, obwohl sie in Armut leben, trotz vieler Unmöglichkeiten, trotz fehlender Bildung, durch Führungstraining einen Schritt nach vorne in der Gesellschaft zu machen und sich zum Wohle der Gesellschaft einzusetzen.

Danach kam eine Pandemie über uns alle. Sie dauerte einige Jahre und ich werde ganz offen sagen, was für eine schlimme Zeit das war. Aber während dieser Pandemie, waren wir mit Sarah weiterhin in Kontakt. Und Sarah machte mir folgendes Angebot. „Berna“, sagte sie, „ich habe während der Pandemie Leute an verschiedenen Orten der Welt kennengelernt. Mit ihnen werde ich über Zoom solche Treffen abhalten und das aufnehmen. Und dann werde ich aus diesen Aufnahmen einen Film machen. Einen Dokumentarfilm machen. Möchtest du auch dabei sein?“ Sie war sowieso gelangweilt, wusste nicht, was sie tun sollte. Gut, versuchen wir es, sagte ich. Wir trafen uns mit Sarah und eigentlich ein paar Mal auch mit ihrer Mutter auf Zoom. Und wir sprachen darüber, wie wir die Pandemie verbracht haben. Wo wir waren, was wir taten, was wir vermissten, wie wir unsere Tage verbrachten. Außerdem bat Sarah jede Person, mit der sie Kontakt hatte, ihre Umgebung, den Ort, an dem sie sich befand, zu filmen. Mit dem Handy. Das heißt, es musste nichts sehr Professionelles sein. Denn der ganze Film besteht ja aus Zoom-Bildern. Solche Bilder haben wir auch gemacht. Das war eigentlich eine Beschäftigung für mich während der Pandemie, es hat gutgetan. „Ach, ich muss Sarah Bilder liefern“, dachte ich und war damals viel auf Burgazada. Auf der Insel, in Istanbul, habe ich gedreht, und es tat mir ehrlich gesagt gut, an einer solchen Produktion beteiligt zu sein. Dieser Film kam auch gegen Ende der Pandemie heraus. Eigentlich ist es kein Film, sondern eher eine Serie. Eine Serie, die aus mehreren Episoden besteht. Im Moment ist es sehr schwer, ihn zu sehen. Denn die Auswirkungen der Pandemie sind noch immer spürbar. Vielleicht wollen wir uns nicht erinnern, aber ich denke, dass auch dieser Film ein wertvoller Film ist und in Zukunft noch wertvoller werden wird.

Moderatorin (Aysim): Ich möchte auch etwas über „Connections“ sagen, wegen Evrim Kepenek. Jede Episode von „Connections“, also Beziehungen, Verbindungen, Bindungen, eigentlich Bindungen, nicht wahr?

Berna Gencalp: Ja, ja.

Moderatorin (Aysim): Bindungen, könnte man übersetzen. Jede Episode, schreibt Evrim Kepenek. Jede Episode enthält ein anderes wirtschaftliches Niveau, einen anderen Tagesablauf, eine andere Perspektive eines Kindes auf die Pandemie. Sarah sagte: „Ein Kind hatte nichts, das andere hatte jede Stunde geplant. Und diese Gegensätze wurden genau die Wahrheit, die Sarah mit der Kamera einfangen wollte.“

Berna Gencalp: Ja, wir sprechen über eine solche Filmografie. Eigentlich ist der Film, den sie nach „Connections“ fertiggestellt hat, „Grains of Sand“. Natürlich, wenn man die Natur der Dokumentarfilmproduktion bedenkt, wäre es nicht falsch zu sagen, dass sich diese Filme ineinander verflechten. Denn höchstwahrscheinlich, während sie „Brown Bread“ drehte, fand gleichzeitig die Freundschaft zwischen Barbara und Margo statt, und Sarah begann vielleicht schon damals zu denken. Diese Beziehung könnte auch ein Film sein. Oder eben, während sie „A Growing Thing“ machte, drehte sie gleichzeitig wieder Dinge für „Grains of Sand“. Vielleicht war der einzige Film, auf den sie nicht vorbereitet war, „Connections“, aber auch dort ist es ein Film, der aus Beziehungen gewebt ist, die sie ihr ganzes Leben lang geknüpft hat. Ja, also eine Filmografie, die aber auch viele Hinweise auf Sarahs Leben enthält.

Moderatorin (Aysim): „Grains of Sand“, der Film „Kum Taneleri“, hat eine sehr schöne Bildsprache. Er wurde auf sehr besondere Weise gedreht. Diese als poetisch zu bezeichnende Kamera, das Werk des Kameramanns Nies Rogmans. Hier sollten wir auch seinen Namen nicht vergessen zu erwähnen. Und er hat es uns ermöglicht, die Kraft und den Zustand dieser Frauen einzufangen. Hier hat er eine sehr, sehr von mir geliebte, andere Methode angewandt. Super 8 wurde verwendet. Eine Super 8 Kamera wurde verwendet. Das hat natürlich eine ungeheure Gefühlsübertragung bewirkt. Als der Film „Kum Taneleri“ beim 8. Frauen-Filmfestival in Izmir den Preis für den besten Dokumentarfilm erhielt, hielt die rumänische Editorin Dana Bunescu, über die wir im Programm ausführlich gesprochen haben, die Dankesrede für den Dokumentarfilm und sagte als Begründung für die Auszeichnung Folgendes: „Wir haben den Preis Sarah Gross für ihren Film „Kum Taneleri“ verliehen, weil sie die Freundschaft und Liebe zwischen drei Künstlerinnen, ihre Stabilität und Veränderungen, die mit dem Alter deutlicher werden, und die Vielseitigkeit eines Frauenlebens mit einer starken Filmsprache und Sensibilität erzählt hat“, sagte die liebe Dana Bunescu.

Berna Gencalp: Es gibt einen YouTube-Kanal zu „Grains of Sand“. Dort stellt sie einige Bilder ein. Die interessierten Zuschauer können dort die Preisrede und Sarahs Dankesrede hören und sehen. Abgesehen davon wurde Anfang dieses Sommers, also wohl ein oder zwei Monate nach der Rückkehr aus Izmir, in diesem Bauernhaus, in dem diese Treffen im Film stattfanden, eine spezielle Vorführung des Films „Grains of Sand“ veranstaltet. Und die Teilnehmer des Films, also Margo und Barbara und Sarah und das gesamte Filmteam und ihre Verwandten, Freunde, alle waren eingeladen. Und die Bilder von diesem Abend hat Sarah später auch auf den YouTube-Kanal gestellt. Wer möchte, kann sie sich auch ansehen. Es sind wirklich sehr schöne Bilder.

Wie haben wir zwei Freundinnen Sarah in Izmir verbracht? Ich habe ihr eine Liste vorbereitet. Denn da ich auch dort im Workshop arbeiten würde, war ich vielleicht nicht jede Minute, die sie frei hatte, auch frei. Deshalb habe ich ihr eine Liste mit Orten gegeben, die sie in Alsancak,

Kemeraltı, Konak besuchen konnte. Einige davon konnte sie besuchen, einige konnten wir auch gemeinsam besuchen. Mit Sarah und Dana gemeinsam hatten wir tatsächlich Ausflüge nach Kemeraltı und Ephesus. Diese verliefen sehr gut. Sie waren sehr beeindruckt von Ephesus. Das ist ganz natürlich, natürlich ist es ein Ort, der Touristen aus aller Welt anzieht. Ein Ort, den jeder sehen sollte. Sie sagten oft, dass sie wieder kommen wollten. Aber in Kemeraltı geschah folgendes. Beide nahmen ständig mit ihren Handys und Kameras sowohl Ton- als auch Bildaufnahmen auf. Übrigens hat Sarah einen YouTube-Kanal. Ich glaube, er heißt „Bugle Films“. Das ist ein Kanal, den sie unter dem Namen ihrer eigenen Filmfirma eröffnet hat. Dort erstellt sie kleine, visuelle Gedichte, und ich glaube, eines davon wird über Izmir sein. Denn sie hat ziemlich viel gedreht. Ich glaube, Izmir hat bei ihr einen bleibenden Eindruck hinterlassen. Sie sagte auch, dass sie wieder hierher kommen möchte. Da ich gerade in Izmir bin, sage ich „hierher“. Und sie hat uns, in Bezug auf diese Stadt, diesen Ort, das Kino, und was Izmir ihr gefühlt hat, eigentlich eine kleine Tonaufnahme geschickt. Die können wir auch einspielen.

Moderatorin (Aysim): Wir werden diese Tonaufnahme hören, in der Sarah Gross ihre Eindrücke von ihren Dreharbeiten in Izmir schildert. Die Verbindung zum Festival war natürlich auch sehr schön. Denn ein Teil des Festivals sind die Workshops „Charakter aus der Stadt schaffen“. Hier entwickeln wir Geschichten, Drehbücher, Filmprojekte ausgehend von Izmir. Sarah war für uns eine Inspirationsquelle. Das Schaffen von Charakteren aus der Stadt, das heißt die Beziehung der Stadt zum Kino, die Beziehung Izmirs zum Kino, wird wieder und wieder zu einem Medium, einem Werkzeug, das uns dies erleben lässt. Sie wissen ja, der erste Ort, an dem im Osmanischen Reich ein Kino gezeigt wurde, war Izmir. Auch heute haben wir die Möglichkeit, wunderbare Kino-Events in Izmir zu veranstalten. Sarah lässt uns diese Beziehung zwischen Izmir und dem Kino in ihrer zugesandten Aufnahme spüren. Wir hören diese Aufnahme.

Sarah Gross (Englisch): I stood at the curving bay of Izmir and was reminded of my hometown, San Diego, in California. Ferry boats were crossing. Sunshine was sparkling on the waves. Palm fronds were fluttering, and tawny hills rose up behind. But such a description captures only the outlines of the picture. And what matters most, the atmosphere of the moment, lingers like a shadow behind the sunlit shapes, just out of reach. How can we show the feeling of a certain place and time? Grains of Sand works with grainy, black and white flashes, and single sounds to evoke the intensity and confusion of half-remembered moments from long ago. What matters about the past is what remains with us today.

Berna Gencalp: Sarah ist in San Diego aufgewachsen, und ihre Familie lebt jetzt in San Francisco. Daher stellte sie eine Verbindung zwischen diesem Teil Amerikas und Izmir her. Und das führte auch dazu, dass sie eine Beziehung zwischen Erinnerung und Ort herstellte. Und ihre Sätze handelten davon. Versuchen wir kurz, ihre Übersetzung zusammenfassend wiederzugeben. „Als ich an der geschwungenen Bucht von Izmir stand, erinnerte ich mich an meine Heimatstadt San Diego in Kalifornien. Fahren fuhren über das Wasser, Sonnenlicht glitzerte auf den Wellen, Palmwedel flatterten, und dahinter erhoben sich tawny Hügel, wie die Hügel von San Diego. Aber eine solche Beschreibung erfasst nur die Umrisse des Bildes. Und was am wichtigsten ist, die Atmosphäre des Moments, verweilt wie ein Schatten hinter den sonnenbeschienenen Formen, gerade außer Reichweite. Wie können wir das Gefühl eines

bestimmten Ortes und einer bestimmten Zeit zeigen?“ Das ist eigentlich das, worüber wir auch in den Workshops immer sprechen. „Im Dokumentarfilm ‚Grains of Sand‘ hat Sarah mit körnigen, Schwarz-Weiß-Aufnahmen und einzelnen Geräuschen gearbeitet, um die Intensität und Verwirrung halb erinnerter Momente aus langer Zeit hervorzurufen. Was die Vergangenheit betrifft, ist das Wichtigste das, was uns heute noch bleibt.“

Moderatorin (Aysim): Wie können wir dieses Gefühl vermitteln, das Gefühl eines Ortes und einer Zeit? Das heißt, in unseren Workshops geht es wirklich darum, wie wir die bestehenden Dynamiken von Izmir spürbar machen können? Wie können wir hier Geschichten entwickeln? Das ist unser Anliegen. Aber gleichzeitig ist das ein sehr wichtiges Thema der Sendung „Auf Erden“. Wie können wir den Geist der Zeit, den Geist der Zeit, des Ortes, des Raumes erzählen? Wie können wir seine Politik verstehen? Wie können wir die Dynamiken, die dieser Ort heute noch erlebt, in die Geschichte einordnen? Ja, Sarah Gross war wirklich eine wunderbare Gelegenheit für die Sendung „Auf Erden“. Mit ihren Werken, Worten und Gedichten, die uns den Geist dieser Sendung wieder spüren ließen, hat sie einen enormen Beitrag zu „Auf Erden“ geleistet.

Berna Gencalp: Ja, eigentlich birgt das auch eine Überraschung, nicht wahr? Wir alle glauben eigentlich, dass wir den Ort, an dem wir leben, als Einzelne erleben. Natürlich ist jede Erfahrung einzigartig, aber unerwarteterweise kann jemand, der aus einer ganz anderen Geographie kommt, eine Verbindung zwischen den Orten seiner Kindheit und den Orten am anderen Ende der Welt, und Izmir herstellen, und darüber entwickelt er eine Nähe. Und diese Nähe gibt ihm, wie soll ich sagen? Komfort, wie man so schön sagt? Sie gibt ihm diese Leichtigkeit. Aber gleichzeitig hat Izmir natürlich eine ganz eigene Geschichte, die sich stark von dem Ort unterscheidet, an dem er aufgewachsen ist, es gibt viele Besonderheiten, Dynamik, Gerüche, eine Dynamik, Menschenleben. Wenn das alles zusammenkommt, dann ist das eine neue Erfahrung für einen Menschen. Und Sarahs Perspektive erfahren wir hier so, wie sie sie uns vermittelt hat. Schöne Begegnungen. Festivals werden ja für diese schönen Begegnungen veranstaltet. Das Kino ist eine weitere Version davon. Ich denke, Kinos werden auch für diese schönen Begegnungen gebaut. Deshalb bin ich auch sehr glücklich, dass wir mit Sarah zusammenkommen und unsere Tage eigentlich in einem Kinogefühl verbringen konnten.

Moderatorin (Aysim): Das 8. Izmir Frauen-Filmfestival, das im Mai stattfand, wird sein 9. Festival im April veranstalten. Im April 2024. Und dieses Mal wird es auch einen Bereich für männliche Regisseure geben. Wir werden uns also etwas anders aufstellen und erweitern. Das möchten wir hiermit bekannt geben und verschiedene Zuschauer ansprechen. Wir haben auch viele Zuschauer aus verschiedenen Städten. Wir würden uns sehr freuen, die Açık Radyo-Hörerinnen und -Hörer auf unserem Festival begrüßen zu dürfen. Unser Programm über Sarah Gross' Filme und Sarah Gross' Regiepersönlichkeit endet hier. Für diese Woche sagen wir auch so viel. Liebe Berna Gencalp, vielen, vielen Dank.

Berna Gencalp: Ich danke Ihnen. Es war mir eine Freude, über Sarah zu sprechen und natürlich unsere Festivalerlebnisse zu teilen. Ich danke Ihnen nochmals.

Moderatorin (Aysim): Ja, für diese Woche sagen wir auch so viel. Eine gute Woche. (Musik)

Ansager: Der Podcast, den Sie gerade hören, ist eine Sendung von Açık Radyo. (Musik)

Final Turkish Transcript

[00:00] (Müzik ve ses efektleri)

[00:07] Anonsör: Dinlediğiniz podcast, bir Açık Radyo programıdır.

[00:11] (Müzik)

[00:13] Sunucu (Aysim): Merhaba sevgili Açık Radyo dinleyicileri. Temmuz sıcaklığında sizlere serin anlar, dakikalar, günler diliyorum. Bugün programımızda sekizincisi düzenlenmiş olan İzmir Kadın Yönetmenler Festivali'ndeki bir yönetmeni konuşacağız. Bu yönetmeni konuşmak için de konuşum Berna Gencalp. Kendisi de bir sinemacı, yönetmen. Kim Mihri belgeselinin yönetmeni. Hoş geldin sevgili Berna Gencalp.

[00:42] Berna Gencalp: Hoş bulduk.

[00:44] Sunucu (Aysim): Bugün konuşacağımız kadın yönetmen, Sarah Gross. 8. İzmir Kadın Yönetmenler Festivali'nde bir sürü farklı kategori vardı. Bu kategorilerden bir tanesi de uzun metraj belgesel film kategorisiydi. Sarah Gross, bu kategoride en iyi film ödülünü aldı. Bugün Sarah Gross'un ödül alan filmi, Kum Taneleri, diğer filmleri, yani filmografisi üzerine konuşacağız. Daha sonra festivalin atölyeler bölümünün, yani festival, İzmir ve mekan ilişkisini konuşurken, bir yandan da Sarah Gross'un filmlerinde mekan ilişkisi nasıl, Sarah Gross'un İzmir'le ilişkisi nasıl oldu, bunları konuşacağız. Evet, Sarah Gross ve Kum Taneleri üzerine bize anlatmaya başlar mısın sevgili Berna Gencalp?

[01:39] Berna Gencalp: Tabii, anlatmaya başlarım. Çok da büyük bir mutlulukla. Çünkü Sarah benim artık çok eski diyebileceğim bir arkadaşım. 2000'li yılların başında tanışmıştık. Mediterranean Film Institute'ta ikimiz de katılımcıydık ve kurmaca film senaryolarımız üzerine çalışıyorduk. O yıllarda Sarah, üzerine çalıştığı kurmaca film hikayesi için aslında ilham kaynağı kendi ailesiydi ve oradaki hocaları, hocalarımız ona, "Ya senin hikayen daha ilginç, aslında sen belgesel yapsan" dediler. Ve böylelikle aslında Sarah'nın belgeselciliği başlamış oldu bildiğim kadarıyla. Eee, daha sonra filmografisinin üstünden geçeriz ama Grains of Sand onun yaptığı, bitirdiği, tamamladığı son filmi. Nasıl çevirebiliriz? Aslında Kum Taneleri gibi çevirebiliriz filmin adını. Kendi annesi ve kayınvalidesi arasındaki dostluğu konu ediniyor. 80'li yaşlarında kadınlar bunlar. Eee ve eee, tabii zaten her ikisi de Sarah'nın hayatında yeri olan, çok iyi tanıdığı, çok uzun zamandır hani tanıdığı, biri zaten annesi, olan kadınlar. Eee, Sarah da aslında bir belgeselci için önemli bir özelliğe sahip. Eee, sabırlı. Bu film için sanırım sekiz yıl kadar çekimler yapmış. Tabii dönem dönem. Bu iki kadının yani çok iyi anlaşmalarının ve çok iyi dost olmalarının yanı sıra, bir ortak özellikleri var. O da her ikisinin de aslında sanatçı oluşu ya da sanatçı bir tarafları oluşu. Eee, çünkü her iki kadın da aslında çok yönlü hayatlar yaşıyorlar. Eee, her ikisi de anne, eee her ikisi de eee çalışıyor, toplum içinde bir yeri var. Aktifler. Bir yandan da sanatla ilgileniyorlar. Eee, sanat eserleri üretiyorlar. Eee ve bu üretimlerini aslında her yıl düzenli olarak buluştukları bir çiftlik evinde gerçekleştiriyorlar. Yani bütün üretimlerini bu şekilde gerçekleştiriyorlar ama her yılki bu buluşmaları eee sanat temalı buluşmalar oluyor. Filmden öğrendiğimize göre. Ben de Sarah'yı çok uzun yıllardır tanımama rağmen mesela annesinin bu yönünü bilmiyordum. Eee ve her sene yaşadıkları bu rutini de bilmiyordum. Aslında Sarah evlendikten sonra bu iki anne tanışmış. Güzel bir tesadüf eseri de çok iyi anlaşmışlar ve dost olmuşlar. Tabii birisi Amerika'da yaşıyor, diğeri Almanya'da yaşıyor. Eee ama eee bu yıllık rutin buluşmaları onlar için bir nefes alma alanı haline gelmiş. Yine filmden öğrendiğimize göre. İşte bir hafta 10 gün kadar ya da iki hafta kadar neyse, eee bir çiftlik evinde büyük bir dinginlik içinde bir araya geliyorlar. Malzemeleriyle birlikte. Eee, işte bu bazen bir kolaj çalışması için, eee bazı derlenmiş eee işte kağıtlar, dergiler, gazeteler olabiliyor. Boyalar, fırçalar olabiliyor. Ya da bir taş olabiliyor, onu yontuyorlar. İkisi de ayrı ayrı. Eee ama bunu acelesiz, büyük bir dinginlik içinde, hoş sohbetler ederek, kimi zaman kendileriyle ve birbirleriyle bazı yüzleşmeler yaşayarak gerçekleştiriyorlar. Eee ve 80'li yaşlarını bu şekilde sürdürüyorlar. Aynı bu iki kadın gibi aslında filmin kamerası da oldukça acelesiz bir şekilde onları takip ediyor. Bazen onların hafızalarında canlandırdıkları geçmiş film bizim önümüze getiriyor, bazı arşiv görüntüleriyle ya da fotoğraflarıyla. Filmin bir anlatıcısı var. O da Sarah. O da üçüncü bir sanatçı kadın aslında filmin içindeki. Çünkü bu iki kadına sorular soruyor. Onların yaşam şekillerini yorumluyor kimi zaman. İstersen bayağı konuştuk aslında Aysim filmle ilgili. Belki filmin trailer'ını izlemek güzel bir fikir—ay şey, izletemeyeceğimiz için tabii radyoda—eee biraz trailer'ın seslerini dinletmek, bu kadınların seslerini Açık Radyo dinleyicilerine ulaştırmak güzel bir fikir olabilir, ne dersin?

[06:29] Anonsör: Dinlediğiniz podcast, bir Açık Radyo programıdır.

[06:36] Sunucu (Aysim): Evet, Kum Taneleri, Grains of Sand, Sarah Gross'un belgesel filminin fragmanını dinledik. Yönetmen Berna Gencalp ile belgesel yönetmeni Sarah Gross üzerine konuşmaya devam ediyoruz. Bu fragmanın içinde Margo, Barbara ve Sarah, üç kadın sanatçıyı duyduk, dinledik. Margo annesi, Sarah Gross yönetmenin annesi ve aynı zamanda Barbara da Sarah'nın kayınvalidesi. Bu üç kadın, üç ayrı mekanda aslında yaşıyor değil mi? Margo, Amerika'da yaşıyor. Barbara, Almanca konuşuyor zaten.

[07:12] Berna Gencalp: O dönem, o dönem Hamburg'da yaşıyordu.

[07:15] Sunucu (Aysim): Ve Sarah da Berlin'de yaşıyor.

[07:17] Berna Gencalp: Berlin'de.

[07:18] Sunucu (Aysim): Yani üç ayrı mekandaki üç ayrı kadın sanatçı bir araya geliyorlar ve birlikte bir sanat üretim haftası geçiriyorlar birlikte ve birlikte bir şeyler üretiyorlar. Bu esnada da Sarah film çekiyor.

[07:33] Berna Gencalp: Evet, aynen öyle oluyor. Ve bu aslında yıllara yayılmış bir çekim süreci oluyor. Eee, daha sonra kurgu için de bayağı bir zaman harcadıklarını biliyorum. Çeşitli şeyler denediler, denediler. En sonunda filmi bir son haline getirdiler ve bir noktada aslında ben de izledim filmi. Ben de ona Kim Mihri'yi göndermiştim. Çok hoşuma gitti. Çünkü annesiyle bizim bir tanışıklığımız zaten vardı. Eee ve onun hayatının başka bir dönemini aslında Sarah'nın başka bir filminde izlemiştim. Eee şimdi ise onu bu yaşlarındaki haliyle aslında yeniden tanıma fırsatı bulmuş oldum. O yüzden benim için ayrıca enteresan bir deneyimdi. Eee daha sonra bu filmi Sarah, İzmir Kadın Yönetmenler Festivali'ne göndermiş. Benim haberim yoktu açıkçası. "Berna, film buraya seçildi" diye bana haber gönderdi. "Ne yapayım?" dedi. "A," dedim, "kesinlikle gelmelisin. Hem çok güzel festival hem de ben İzmirliyim. Ben de orada olacağım. Benim de bir atölyem olacak. Birlikte vakit geçirmiş oluruz" dedim. Çünkü daha önce İstanbul'a gelmişti ama İzmir'e gelmemişti. İzmir'i hiç görmemişti. Eee dolayısıyla onunla İzmir'de, eee festival vesilesiyle de tekrar görüşmüş olduk. Eee şimdi birazcık daha hani filminden bahsetmek gerekirse, eee aslında bu yaş ayrımcılığı ile ilgili bir film. Biamag'da Evrim Kepenek'in yaptığı çok güzel bir röportaj var Sarah'yla. Aslında ilgilenenler o röportaja bir bakabilirler. Şimdi ben oradan bazı cümleler okuyacağım. Oradaki sorular da çok güzeldi çünkü. Evrim'in soruları ve Sarah'nın yanıtları. Filmle ilgili hani yaş ayrımcılığına karşı bir film olarak bahsediliyor bu

röportajda. Çünkü Sarah, söylediğine göre aslında filmi yapmaya başladığında, biraz da bu kadınların, eee bu hayatında önemli yeri olan annesi ve kayınvalidesi olan iki kadının eee yaşlandıklarını fark etmesiyle başlıyor. Onlar yaşıyorlar ve benim onlarla ilgili bir şey yapmam gerekiyor diye düşünüyor Sarah. Eee ve bunun aslında ölümle ilgili bir film olacağını düşünerek başlıyor. Fakat sonra film üzerine çalıştıkça, çekimler yaptıkça, yaptığı çekimlere baktıkça, bunun aslında ölümle ilgili değil, eee bu kadınlar yaş alsalar da aslında yaşamla ilgili bir film olduğuna karar veriyor. Çünkü bu kadınlar evet, geçmişlerinde uzun bir ömür var. 80 yılı devirmişler. Bu da bir takım hesaplaşmaları gündeme getiriyor. Bazı yorgunluklar olabiliyor. Ama bu kadınlar hala bir hayat yaşıyorlar. Hayatın içindeler ve üretmeye devam ediyorlar. Hayatlarını anlamlı kılmaya, hayatlarından anlamlı bir şeyler çıkarmaya çalışıyorlar. Eee, dolayısıyla da aslında film adı Grains of Sand olsa da, kum taneleri, hani böyle puslu, isli görüntüler, işte melankoli gibi şeyleri belki akla getirebilir ama hiç öyle değil. Aslında son derece bir yandan da insanı hafifleten bir film. Yaklaşmakta olan belki de yaşlılık yıllarına daha böyle pozitif bir şekilde bakabileceğine dair ona güç veren bir film ortaya çıkıyor. Çünkü filme konu olan kadınlar da o şekilde. Ama bunu bir güç gösterisi olarak da yapmıyorlar filmde, Aysim. Sen de biliyorsun. Son derece eee, doğal hallerindeler. Kendi ritimlerinde. Hiçbir şey ispatlamaya da çalışmıyorlar. Ama varoluş, bir varoluş içerisindeler. Eee ve bu aynı zamanda da bir üretimi içeriyor. Eee yani kuru kuruya bir varoluştan değil şimdi işin açıkçası. Belki de hoşumuza giden tarafı bu. Sarah diyor ki röportajda, "Film bir mesaj değil bir duygu köprüsü." "80 yaşındaki iki kadının hikayesi, genç izleyicilere kendi yaşlılıklarını, geçmiş bağlarını ve gelecekteki ilişkilerini düşünme fırsatı sunuyor" demiş Evrim Kepenek. "Ben de," diyor Sarah, "ben de 80 yaşında böyle yaşlanmak istiyorum dedirten bir belgesel bu" demiş Evrim Kepenek, pardon Sarah değil. Eee ama gerçekten öyle. Eee ve görüşmenin sonunda Evrim şunu sorduğunu söylüyor. "Bu kadar uzun süreli dostlukların sırrı ne?" Evet gerçekten bu iki kadın arasında çok uzun yıllara dayanan bir dostluk var. Eee yanıtı kısa ama derin demiş Evrim ve Sarah'ın yanıtı şöyle: "Zaman ve mekan. Karşılıklı oturmak, göz göze gelmek, dokunmak. Sosyal medya çağında bu çok kıymetli. Biz şimdi bunu yaptık ve bunu asla unutmayacağız." Perdede izlediğimiz film, eee, bunu ben söylüyorum şimdi. Artık kendi yorumuma geçtim. Eee, bize o dokunma hissini yaşıyor. Eee, o o birliktelikteki, o dokunma hissini, o ruh birlikteliği hissini kesinlikle bize geçiriyor. Bunu rahatlıkla söyleyebilirim.

[13:30] Sunucu (Aysim): Gene Sarah'nın sözlerinden bu filmin temasıyla ilgili önemli bir anekdot var. İstersen ben de onu dinleyicilere aktarayım. "Çekimler başlamadan hemen önce kızımın üniversiteye taşınmasına yardım ediyordum. Kızım, 'Hayatın bittiğinde senin gibi bir evde yaşamak istiyorum' dedi. Şok olmuştum. Bitti mi? Ben daha yeni başlıyorum diye düşündüm. Sonra kıvrıcık, gri saçlı, ayakları yere basan, çocukları evden ayrılan orta yaşlı kadınlara dair 20'li yaşlarımda bakış açımı hatırladım. Onların çok yaşlı olduklarını düşünüyordum. Zihnimde 50 yaşındaki biriyle 75 yaşında biri arasında pek bir fark yoktu. Hepsi geri dönüşü olmayan çizgiyi geçmişti. Şimdi 80 yaşındaki annem ve Barbara'ya olan bakışımı düşünüyorum ve fark ediyorum. Onlar benim gördüğüm gibi görmüyorlar. Onlar için elbette daha yaşlılar ama henüz bitmediler. Önlerinde hayatlarının geri kalanı var. Kendimi 80 yaşına giren birinin ölümle karşı karşıya olduğu varsayımından yakalıyorum. Oysa o kendini hayatla karşı karşıya olarak

algılıyor. Çok geç olmadan annemin ve Barbara'nın yörüngelerini kendi hayatları bağlamında sadece hikayemdeki kilit figürler olarak değil, insanlar olarak görmeye çalışmak istiyorum."

[14:49] Berna Gencalp: Vay, çok güzel bir alıntı. Eee ben de şöyle hissettim şu anda Aysim. Yani iyi ki bağımsız filmler var. İyi ki bağımsız sinema var. İyi ki belgeseller var ve bu belgesellerin kendine yer bulabildiği festivaller var. Eee yoksa eee yani ana akım medyaya baktığımızda, eee bunları konuşabileceğimiz, bunları bize hissettiren eee şeyleri bulmaktan çok uzağız. Eee bu ritimde bir şeyle karşılaşmaktan, bu özende bir şeyle karşılaşmaktan da çok çok uzağız. Gerçekten eee kendimi şanslı hissediyorum. Bu dünyanın hem içinde olduğum için hem de izleyicisi olduğum için. Eee umarım daha çok kişi bu filmlere ulaşır diye de söylemeden geçemeyeceğim.

[15:43] Sunucu (Aysim): Tam da senin konuşmanda geçen ve bu konuyla da bağlantılı bir başka noktadan da bahsediliyor, Sarah Gross'un filmleriyle ilgili, bu filmiyle ilgili. "Margo ve Barbara için başarı tanınma veya maddi kazançlarla ilgili değil. Gelişen benlikleriyle hayatlarının tuvali arasındaki diyalogla ilgili." Film iki kadın sanatçının başarıyla, başarıyı nasıl tanımladıkları ve ölçtükleri konusunda bir bakış açısı sunuyor. Yani bildiğimiz başarı kavramına alternatif bir anlatı getiriyor gerçekten. Sanat zaten bir alternatif yaşam. Evet. Ama sen de biliyorsun ve etrafımızda da çok fazla görüyoruz ki sinema alanında olsun, başka sanat alanlarında olsun, bir yandan da bir kariyer haline de geliyor. Yani hakikaten bu kariyerin içinde de belki bazen başarı, yaptığımız işten, üretmekten, o anlardan çok daha önemli hale gelebiliyor. 80 yaşında üretmekten bu kadar haz alan ve birlikte üretirken harika anlar yaratan bu üç kadını görmek, gerçekten neyi nasıl yaptığımızı, niye yaptığımızı, nasıl yapmamızla ilgili çok özel bir perspektif getiriyor.

[17:01] Berna Gencalp: Alternatif bir varoluş imkanı sunuyor. Yani böyle bir imkan olduğundan aslında bizi haberdar ediyor ya da bunu vurguluyor. Çünkü bunu vurgulayan çok az şey var çevremizde. Sen de eee işte o sanatçının biraz yolculuğundan bahsettin. Üretimin zorluğu, eee aslında o üretimleri bazen yani hani filmografimize belki bir şey daha eklemek için yaptığımız şeyler vesaire. Aslında belki buradan yavaş yavaş biraz Sarah'nın filmografisine de geçebiliriz. Çünkü onun yolculuğu da çok kolay bir yolculuk olmadı. En azından ben de kısmen eee buna şahit olduğum için eee söyleyebilirim. İlginç de bir filmografisi var. Eee o tarafa doğru yönelim mi biraz? Ne dersin?

[17:48] Sunucu (Aysim): Vallahi Kum Taneleri çok özel bir film. Diğer filmler de çok enteresan. Sarah'nın kendi hayatının veçhesinden bize böyle bir demet atıyor sanki.

[17:57] Berna Gencalp: Evet. Çok güzel, doğru. Eee şimdi ben aslında girişte bahsetmiştim. Birlikte MFA'ya katıldığımızdan, Mediterranean Film Institute ve orada ikimizin de kurmaca film senaryolarımız üzerinde, tabii ayrı ayrı çalışmakta olduğumuzdan, aynı gruptaydık Sarah ile. Eee ve onun hikayesi bir aile hikayesiydi. Eee o aile hikayesini yazmaya çalışırken tabii bu tip çalışma gruplarında hani nereden ilham aldın, neye dayandın, bunlardan çıkar, böyle birbirimize bir sürü sorular sorabiliyoruz. Eee ve şu ortaya çıktı ki Sarah'nın, bu konuşmalar sırasında şu ortaya çıktı, Sarah'nın gerçekten kendi aile hikayesi orada yazmaya çalıştığı hikayeden çok daha eee kompleks, karmaşık ve çok çok ilginç. Eee ve oradaki hocalar da ona demişler ki, "Sen aslında kendi hikayenin belgeselini yapsan çok daha hoş olur yani. Bunu yapman lazım" demişler. Bu da yer etmiş bu öneri onda ve çekimler yapmaya başlamış. Aradan birkaç sene geçtikten sonra biz 2000'li yılların başlarında bu workshop'a katılmıştık. Eee işte ilişkimiz devam etti, iletişimimiz devam etti Sarah'yla. Hatta sonra bir başka workshop'a da birlikte katıldık. Dedi ki Sarah, "Ben işte bu belgeseli yaptım, izlemek ister misin? Sen de bir baksan, görsen." "Tabii" dedim, "izlemek isterim." Bu arada eee şunu söylemem lazım, Mediterranean Film Institute'a biz katıldığımızda, eee Nisiros Adası'nda sonra da, eee Samos Adası'nda, eee iki ayrı, eee şey vardı, buluşma vardı, birkaç ay arayla. İlkinde Nisiros Adası'ndakinde Sarah hamileydi. Eee ve o yaz sıcakta, eee işte özel çoraplar giyiyordu, eee işte hamile kadınlar bazen öyle çoraplar giyerler bilmeyenler için söyleyeyim. Eee o sıcakta. Ondan sonra ve fit kalmak için her sabah hepimizden erken uyanıp işte yürüyüşler yapıyordu, denize giriyordu, eee bir hamile kadın olarak. Ondan sonra derslere katılıyordu. Eee ve Nisiros'u o şekilde tamamladık. Samos buluşmamızda ise, eee Sarah'nın artık bir bebeği vardı. Ve Samos'a, eee annesi ve babasıyla birlikte gelmişti. Annesiyle babası Amerika'dan gelmişlerdi. Sarah Berlin'den gelmişti. Eee niye gelmişti anne baba? Çünkü Sarah dersteyken bebekle onlar ilgileniyordu. Eee ve bu bana çok dokunmuştu açıkçası. Ne kadar güzel bir şey diye düşünmüştüm. Yani hani, eee ve üçüncü çocuğuydu bu arada bu Sarah'nın. Eee yani üçüncü defa doğum yapıyor. Eee hemen ardından, eee hiç bırakmadan ikinci buluşmaya yetişiyor Samos'ta, projesi üzerinde çalışmaya devam ediyor. Eee ve bir sporcu gibi yine, eee işte her türlü egzersizini yapıyor fit olmak için. Eee annesi babası da ona destek oluyorlar. Yani gerçekten müthiş diye düşünmüştüm. Eee dolayısıyla anne babayı orada tanıma şansım olmuştu. Tabii ki hani uzaktan. Çünkü çok meşgullerdi bebekle uğraşıyorlardı. Bazen eee tam ders sırasında, eee çocuğun bebeğin ağlama sesini duyuyorduk. Sonra kapı tıkırdatılıyordu ve Sarah dışarıya çağırılıyordu annesi ya da babası tarafından. O da gidiyordu, ilgileniyordu. Belki işte süt veriyordu ve tekrar geri geliyordu derse. Eee o şekilde onları uzaktan tanımıştım ama yani birazcık da bu buluşmalarda konuştuklarımızdan biraz hikayelerini biliyordum bir kulak dolgunluğu. Ama esas bu ailenin hikayesinin ne olduğunu ben belgeselde öğrendim. Belgesel eee 2014 yapımı. Brown Bread adı. Dört çocuk evlat edinmiş, iki de kendi çocukları olan 60'lı yıllarda, eee işte eee bir evlilikle başlamış, eee Amerika'da bir ailenin eee hikayesini anlatıyordu aslında. Farklı eee ırklardan eee çocuk evlat edinen eee bir Amerikalı ve bir İngiliz çift. Eee orada da aslında bir eee şey var, karışım var. Ondan sonra iki çocukları oluyor, birisi Sarah zaten. Eee ve ardından da dört tane evlat edindikleri çocukları oluyor, eee farklı ırktan. Eee ve eee bu şekilde yürütülmeye çalışılan eee bir hayat. Tabii pek çok hesaplasmalar, duygusal anlar, yorgunluk, eee yetişememe hissi. Özellikle annenin, eee bu eee belgeselde bahsettiği yetişememe hissi. Eee tabii bu kadar çocuk olunca insan bazen hani tek çocuk olunca bile yetişemediğini düşünüyor. Değil ki altı çocuk. Eee ve yaşları birbirine yakın. Yani devamlı evde bir, eee teenager derler ya, hani böyle buluş çağı

çocuk enerjisi, genç enerjisi. Eee zor, çok zor. Bunu bir eee şey, eee böyle perimasalı gibi anlatmıyordu eee belgesel. Çok gerçekçi bir şekilde anlatıyordu aslında. Eee yani hem zorluklarıyla, hem de eee bütün bu çocukların eee hayatına bu durumun eee nasıl etkilerde bulunduğuyyla. Ben izleyince yani çok eee etkilendim ve keşke dedim anne baba olmayı düşünen eee ya da evlat edinmeyi düşünenler hep izleseler bu ve benzeri filmleri.

[24:06] Sunucu (Aysim): Ben de bir alıntı yapayım istersen, gene Sarah'nın sözlerinden. "Birleşmiş Milletler gibi bir aileydik. Farklı etnik kökenlerden altı çocuk." Bu da çok ilginç değil mi Berna? Yani Afrika-Amerikan, Latin Amerikalı, dört evlatlık, iki çocuk da ailenin doğurduğu çocuklar, Amerikalı ve İngiliz ebeveynler. Şöyle anlatıyor bir daha: "Her birimizin ruhunda başka bir yara vardı" diyor Sarah.

[24:35] Berna Gencalp: Evet, evet. İşte çok gerçekçi. Yani bu bir perimasalı değil o yüzden dedim. Eee çünkü hiç kolay bir şey değil. Eee kimisini de bebeklikten almamışlar aslında. Çocuk yaşıta iki kardeş, bu evlat edinilenlerden iki tanesi. Eee dolayısıyla onlar aslında ağır bir yük de geliyorlar. Hiç kolay değil. Ama işte bu anne baba, eee benim tanıştığım eee Samos Adası'nda tanıştığım ve Sarah'nın üçüncü bebeğine o dersteyken onun bakımını üstlenen anne baba. O yüzden aslında hiç şaşırtıcı değil şimdi bunları bilince. Eee tabii ki böyle bir anne baba da, eee torunları için hani ve kendi kızları için hani böyle bir şey yapıyorlar değil mi? Aslında çok doğal da bir yandan eee düşününce.

[25:28] Sunucu (Aysim): Evet, yani gerçekten çok enteresan bir deney yapmışlar gibi. Çünkü farklı sınıflardan gelen, farklı farklı altyapılardan gelen de çocuklar bunlar. Ve şey de çok ilginç. Çocuklardan bir tanesi Sarah, bir tanesi Stanford'da bir profesör oluyor. Bir tanesi gündelik işlerde çalışan bir işçi oluyor. Bir tanesi borçlar içinde yüzen bir girişimci oluyor. Diğerlerini bulamadım ama böyle, yani bu da çok enteresan. Yani hakikaten çok zor bir arada yaşamak. Hani aynı mahallede yaşamak bile artık hani bu farklı sınıflarla değil mi? Aynı ailede bunu bir arada tutuyorlar. Neden böyle bir şeyi seçmişler, nasıl olmuş, nasıl bir yaşam sürmüşler? Çok ilginç.

[26:16] Berna Gencalp: Yani 60'lı yıllarda evlenen bir çift olduğunu söylemiştim. Aslında biraz o 60'ların ruhuyla da ilgili sanırım. Yani hani o paylaşımcılık, eee kendi imkanlarını eee bu imkanlara sahip olmayanlara da eee yani onlarla da paylaşmaya yönelik bilinçli bir eee adım aslında bu anladığım kadarıyla benim filmden. Çok tabii saygın bir duruş ama eee hiç kolay değil. Hani böyle bir eee kararı hani soyut bir şey değil bu yani. Çok somut. İnsanın bütün bir ömrünü etkileyecek eee ve sadece mutluluk da getirmeyecek. Hani bir sürü kırgınlık, bir sürü eee işte hayal kırıklığı da olabilir ama tabii doğru bir şey yapmanın eee sağlam hani insana

verdiği o sağlamlık da olabilir. Eee böyle bir şey. Gerçekten eee o filmi keşke yine bir başka bağımsız film ama keşke hani daha çok izlenebilse, daha çok görülebilse.

[27:19] Sunucu (Aysim): Tabii Kum Taneleri de bu filmi izleyince bambaşka bir noktaya geliyor. Çünkü Kum Tanelerinin en önemli karakteri Margo. Yani çok güçlü bir karakter. Onu o gücü hissediyorsun. Ama bir de bu bilgiyle izlediğin zaman Margo'yu çok şaşırtıyor insan gerçekten.

[27:35] Berna Gencalp: Evet. Çünkü eee tabii o filmde Margo'nun eee annelik deneyimi üzerinden konuşuluyor Margo'yla doğal olarak. Ama bu filmde, yani Grains of Sand'de, eee Margo'yu çok daha ileri bir yaşında ve eee onun başka bir yönüyle aslında tanımış oluyoruz. Aslında ikisi bir araya gelince bütünleşmiş oluyor o karakter. O açıdan da çok ilginçti gerçekten. O çiftlikteki buluşmalarda aslında bütün o annelik vesaire o sorumlulukları omuzlarında taşımadıkları bir parantez içindeler Grains of Sand'de.

[28:17] Sunucu (Aysim): Umarım bütün filmografisini Türkiye'deki bir bağımsız filmler kanalında görme, gösterme şansımız olur. Bağımsız film izleyicisi için kaçırılmayacak filmler bunlar. Dinleyicilerimizin ilgisini çekeceğine eminim. İstersen çok kısa bir müzik arası verelim. Böyle bu müzik arasında da gene Sarah Gross'un sinemasından eee film müziklerinden bir parça dinleyelim ve sonra sohbetimize devam edelim.

[28:48] Anonsör: Dinlediğiniz podcast, bir Açık Radyo programıdır.

[28:56] Sunucu (Aysim): Filmografisinin içinden Sarah Gross film müziklerinden Barbara's Blausbildhaus adlı parçayı dinledik. Momo Djender bestecisi. Yönetmen Sarah Gross'un filmografisi, filmleri üzerine Berna Gencalp ile konuşmaya devam ediyoruz. Programın ilk bölümünde Brown Bread, yani kahverengi ekmek isimli Sarah Gross'un kendi ailesi üzerine yaptığı belgeseli konuşuyorduk. Gerçekten çok enteresan bir aile olduğundan söz ediyorduk. Altı çocuk, dördü evlatlık ve farklı etnik kökenlerden bu dört çocuk, Amerikalı ve İngiliz ebeveynlerin büyüttükleri. Başka bir filminle de devam edelim.

[29:41] Berna Gencalp: Bir başka filmi, 2014'ten sonra yaptığı, Brown Bread 2014 tarihliyi. Eee, A Growing Thing, eee 2019 tarihli bir film. Eee bu filmde de aslında farklı bir deneyimden geçiyor eee Sarah. Film Güney Afrika'da geçiyor. Eee bu bir kadın liderlik programı eee ile ilgili bir film. Eee orada Jabulile adlı bir kadınla Sarah'nın kurduğu bağ üzerinden ilerleyen bir film.

Bu yoksulluk içinde büyüyen çocuklarına rağmen kendi mahallesinde lider olmaya çalışan bir kadın Jabulile. Eee ve Sarah şöyle diyor: "Kameram onunla birlikte iki farklı dünyayı aynı kadrada buluşturdu. Çünkü ben de siyah kardeşlerle büyüdüm" diyor Sarah. O yüzden Jabulile'yi kendine çok yakın hissediyor ve onu bir hani siyahi olarak değil, bir kardeşi olarak görüyor, gördüğünü söylüyor. Çünkü birlikte büyüdüm ben zaten diyor. Yani hani eee onun için hiçbir zaman o benim için bir eee işte Afrikalı, siyahi, hani bir yabancı, bir öteki olmadı diyor. Çünkü ben hani zaten eee hep birlikte büyüdüğümüz için eee onu da bir kardeşim gibi hissettim diyor. Eee ve eee o kadın mücadelecisini de aslında kamerasıyla eee bir filme dönüştürüyor. Bence izlenesi çok tatlı bir film. Bu kadınların çünkü yoksulluk içinde de olsa, eee pek çok imkansızlık içinde de olsa, eğitimleri eksik de olsa, eee liderlik eğitimi alarak aslında toplumda bir adım öne çıkma ve eee toplumun yararına olmaya çalışma çabalarını görüyoruz.

[31:35] Berna Gencalp: Eee daha sonra hepimizin başına bir pandemi geldi. Eee birkaç yıl sürdü ve eee yani ne kadar eee kötü bir zamandı diyeceğim açık yüreklilikle. Ama eee bu pandemi sırasında eee biz Sarah'yla yine iletişim halindeydik. Eee ve eee Sarah'dan bana şöyle bir teklif geldi. "Berna," dedi, "eee ben," dedi "pandemide," dedi "böyle dünyanın çeşitli yerlerinde tanıdığım insanlar var. Eee onlarla," dedi "Zoom üzerinden eee böyle buluşmalar gerçekleştirip eee bunu kaydedeceğim. Sonra da bu kayıtlardan eee bir film yapacağım. Bir belgesel yapacağım. Eee sen de içinde yer almak ister misin?" dedi. Yani zaten çok sıkılıyorum, ne yapacağımı bilemiyorum. Eee tamam, deneyelim dedim. Biz Sarah'yla ve eee aslında bir iki defa da annesiyle Zoom'da buluştuk. Eee ve pandemiyi nasıl geçirdiğimizi konuştuk. Nereelerde olduğumuzu, ne yaptığımızı, neyi özlediğimizi, günlerimizi nasıl geçirdiğimizi konuştuk. Ayrıca Sarah her eee kontakta olduğu kişiden o kişinin eee çevresini, bulunduğu ortamı çekmesini de istedi. Eee cep telefonuyla. Yani öyle çok profesyonel bir şey olmasına gerek yok. Çünkü zaten filmin bütünü Zoom görüntülerden oluşuyor. Öyle görüntüler de çektik. Bu da aslında benim için pandemide bir eee yani meşgale oldu, iyi geldi. "A benim Sarah'ya görüntü yetiştirmem gerekiyor" diyerek eee o sıralar Burgazada'da çok bulunuyordum. Adada, İstanbul'da, eee çekimler yaptım ve böyle bir üretimin içinde olmak bana iyi geldi açıkçası. Eee o film de pandeminin sonlarına doğru çıktı. Aslında film değil, dizi demek daha doğru. Birkaç bölümden oluşan bir dizi. Eee şu anda izlemesi çok zor. Çünkü hala pandeminin etkileri üzerimizde. Belki hatırlamak istemiyoruz ama ben o filmin de eee değerli bir film olduğunu ve ileride daha da değerlendirileceğini düşünüyorum.

[34:03] Sunucu (Aysim): Ben de Evrim Kepenek'ten dolayı gene Connections üzerine bir şeyler eee söyleyeyim. Her bölümü Connections'ın, yani ilişkiler, eee bağlantılar, bağlar, bağlar aslında değil mi?

[34:19] Berna Gencalp: Evet, evet.

[34:19] Sunucu (Aysim): Başlar diye çevirebiliriz. Her bölüm diyor diye yazmış Evrim Kepenek. Her bölüm başka bir ekonomik düzeyi, başka bir günlük rutini, başka bir çocuğun pandemiye bakışını içeriyor. Sarah şöyle demiş: "Bir ocukta hiçbir şey yoktu, diğeri her saatini planlamıştı. Ve bu zıtlıklar Sarah'nın kamerayla yakalamak istediği hakikatin ta kendisi olmuş."

[34:45] Berna Gencalp: Evet, böyle bir filmografiden bahsediyoruz. Aslında Connections'tan sonra da tamamladığı film Grains of Sand. Eee tabii belgesel yapımının eee doğasını da düşününce aslında bu filmlerin birbirinin içine geçtiğini de söylemek yanlış olmaz. Çünkü eee büyük ihtimalle Brown Bread'i çekerken aynı zamanda eee Barbara'yla Margo'nun arkadaşlığı da eee gerçekleşiyordu bir yandan ve eee Sarah belki o sıralarda da düşünmeye başladı. Aslında bu ilişki de bir film olabilir diye. Ya da işte, eee A Growing Thing'i yaparken aynı zamanda eee yine aynı şekilde Grains of Sand için bir şeyler çekiyordu. Belki önceden hazırlıklı olmadığı tek şey Connection filmiydi diyeceğim ama eee orada da zaten bütün ömür boyu, bütün bir ömür boyu gerçekleştirdiği hani eee ilişkilerden ördüğü bir film. Eee, evet, yani bir filmografi ama aynı zamanda Sarah'nın hayatına dair de çok fazla ipucu taşıyor.

[35:55] Sunucu (Aysim): Grains of Sand, Kum Taneleri filminin çok güzel bir görselliği var. Çok zel bir şekilde çekilmiş. Eee bu şiirsel diye tanımlayabileceğimiz eee kamera, görüntü yönetmeni Nies Rogmans'ın elinden de çıkmış. Burada onun da adını eee atlamadan söyleyelim. Ve eee bu kadınların gücünü ve halini eee yakalamamızı sağlamış. Burada benim de çok çok sevdiğim bir farklı yöntem kullanmış. Süper 8 kullanılmış. Süper 8 kamera kullanılmış. Bu da tabii muazzam bir eee duygu aktarımına sebep olmuş. Kum Taneleri filmi 8. Kadın Yönetmenler Festivali'nde İzmir'de en iyi belgesel dln aldığında, eee belgesel ödül konuşmasını daha önce programda uzun uzun bahsettiğimiz editör, Romanyalı editör Dana Bunescu verdi ve ödülün gerekçesi olarak da şunları söyledi: " kadın sanatçı arasındaki dostluk ve sevgiyi, yaş aldıkça belirginleşen istikrar ve dönüşümlerini, bir kadın hayatının çok yönlülüğünü güçlü bir sinema dili ve duyarlılıkla anlattığı için dl Sarah Gross'un Kum Taneleri'ne verdik" demişti sevgili Dana Bunescu.

[37:13] Berna Gencalp: Grains of Sand'le ilgili bir YouTube kanalı var. Eee oraya birtakım görüntüler koyuyor. Bu dl konuşması ve Sarah'nın ödül kabul konuşmasını orada dinleyebilir, izleyebilir eee merak eden izleyiciler. Eee onun dışında eee bu yazın başında yani İzmir'den döndükten sanırım bir iki ay sonra eee bu çiftlik evinde yani bu buluşmaların gerçekleştiği filmde buluşmaların gerçekleştiği eee çiftlik evinde eee Grains of Sand filminin özel bir gösterimi yapıldı. Eee ve eee filmin içindeki katılımcılar, yani Margo ve Barbara ve Sarah ve bütün çekim ekibi ve yakınları, akrabaları, arkadaşları hepsi davetliydiler. Ve o geceden görüntüleri de YouTube kanalına sonra koydu Sarah. Eee isteyenler onlara da bakabilirler. Çok hoş görüntüler

gerçekten de. Biz peki iki arkadaş olarak İzmir'de nasıl vakit geçirdik Sarah'yla? Ben ona bir liste hazırladım. Eee çünkü ben de orada atölyede çalışacağım için hani her dakika o boş olduğu her dakika ben boş olmayabilirdim. O yüzden işte Alsancak'ta, Kemeraltı'nda, Konak'ta gidebileceği yerleri ben ona bir liste yapıp verdim. Bazılarına gidebildi, bazılarına da birlikte gidebildik. Sarah'yla ve Dana'yla birlikte aslında, eee Kemeraltı ve Efes gezilerimiz oldu. Bunlar çok güzel geçti. Efes'ten çok etkilendiler. Bu çok doğal, tabii ki dünyanın her yerinden turist toplayan bir yer orası. Herkesin de görmesi gereken bir yer. Tekrar gelmek istediklerini çok söylediler. Eee ama eee Kemeraltı'nda da şöyle bir şey oldu. Eee her ikisi de devamlı eee telefonlarıyla ve kameralarıyla hem ses kaydı hem görüntü kaydı aldılar. Bu arada Sarah'nın eee bir YouTube kanalı var. Bugle Films adında sanıyorum. Yani kendi film şirketinin adıyla açtığı bir kanal bu. Eee orada küçük eee görsel şiirler eee kurguluyor eee ve eee sanırım onlardan bir tanesi İzmir'le ilgili olacak. Çünkü bayağı bir şey çekti. Sanırım İzmir onda yer etti. Eee buraya tekrar gelmek istediğini de söyledi. Şu an ben de İzmir'de olduğum için buraya diyorum. Eee ve eee bize eee bu eee şehir, mekan, sinema eee ve İzmir'in ona hissettirdikleriyle ilgili aslında eee küçük bir eee ses kaydı da yolladı. Ona da yer verebiliriz.

[39:56] Sunucu (Aysim): İzmir'deki yaptığı çekimler üzerine kendi izlenimlerini anlattığı bu ses kaydını dinleyeceğiz. Festivalle ilişkileneceği de çok ayrı güzel oldu tabii. Çünkü festivalin bir bölümü de Kentten Karakter Yaratmak atölyeleri. Biz burada İzmir'den yola çıkarak öyküler, senaryolar, film projeleri geliştiriyoruz. Sarah bizim için ilham kaynağı oldu. Kentten karakter yaratmak eee yani kentin sinemayla olan ilişkisi, İzmir'in sinema ilişkisini bize tekrar tekrar yaşatan bir eee ortama, bir araca dönüşmüş oluyor. Biliyorsunuz, Osmanlı'da ilk sinemanın gösterildiği yer İzmir. Bugün de İzmir'de harikulade sinema etkinlikleri düzenleme şansımız oluyor. Sarah da bize İzmir ve sinema ilişkisini bu gönderdiği kayıta hissettiriyor. Bu kaydı dinliyoruz.

[40:54] Sarah Gross (İngilizce): I stood at the curving bay of Izmir and was reminded of my hometown, San Diego, in California. Ferry boats were crossing. Sunshine was sparkling on the waves. Palm fronds were fluttering, and tawny hills rose up behind. But such a description captures only the outlines of the picture. And what matters most, the atmosphere of the moment, lingers like a shadow behind the sunlit shapes, just out of reach. How can we show the feeling of a certain place and time? Grains of Sand works with grainy, black and white flashes, and single sounds to evoke the intensity and confusion of half-remembered moments from long ago. What matters about the past is what remains with us today.

[41:41] Berna Gencalp: Sarah San Diego'da büyümüş ve şimdi ailesi San Francisco'da yaşıyor. Eee dolayısıyla Amerika'nın o bölümüyle eee İzmir arasında bir bağlantı kurdu. Eee ve eee bu hafıza ile mekan arasında da eee bir ilişki kurmasına yol açtı. Eee ve cümleleri de bununla ilgiliydi. Eee kısaca eee onun çevirisini eee yapmaya çalışalım özetleyerek. "İzmir Körfezi'nin

kıvrımında dururken büyüdüğüm California, San Diego aklıma geldi. Vapurlar geçiyor, güneş ışıkları dalgaların üzerinde parıltıyor, palmiye yaprakları rüzgarda salınıyor ve arkamda San Diego'nun boz renkli tepeleri gibi tepeler yükseliyor. Ancak bu betimleme resmin yalnızca bir kısmını yakalayabiliyor. Asıl önemli olan, güneşle parlayan formların arkasındaki gölgeler gibi yakalanamayacak olan bu anın atmosferi. Bu hissi, bir yerin ve zamanın hissini nasıl verebiliriz?" Bizim de aslında atölyelerde hep konuştuğumuz şey bu. "Kum Taneleri belgesel filminde, eee, uzun zaman önce yaşanmış, az çok hatırlanan anların yoğunluğunu ve karmaşasını hissettirmek için puslu görüntüler ve özgün bir ses tekniğiyle çalıştı Sarah. Geçmişe dair önemli olan şeyin ise bugün hala bizimle kalmış olan olduğunu vurguluyor."

[43:19] Sunucu (Aysim): Bu hissi, bir yerin ve zamanın hissini nasıl verebiliriz? Eee yani bizim atölyelerde gerçekten İzmir ile ilgili, yani İzmir'in şu anda var olan dinamiklerini nasıl hissettirebiliriz? Buradan nasıl hikayeler üretebiliriz? Bizim derdimiz bu. Ama bir yandan da Yeryüzlerinde programının çok önemli bir meselesi bu. Zamanın ruhunu, eee zamanın, yerin, mekanın ruhunu nasıl anlatabiliriz? Politikasını nasıl kavrayabiliriz? Tarihin içinde nasıl oturabiliriz o mekanın bugün de yaşadığı dinamikleri. Evet gerçekten Yeryüzlerinde programı için harika bir vesile oldu Sarah Gross. Bu programın ruhunu bize tekrardan hissettiren işleri, kelimeleri, şiirleriyle yeryüzlerinde muazzam bir katkıda bulundu.

[44:10] Berna Gencalp: Evet, aslında bu bir sürpriz de barındırıyor içinde değil mi? Hepimiz aslında yaşadığımız yeri eee tekil olarak deneyimlediğimizi düşünüyoruz. Tabii ki herkesin deneyimi biricik ama işte hiç beklenmedik bir şekilde bambaşka bir coğrafyada yaşayan birisi geldiğinde kendi çocukluğunun geçtiği yerlerle, dünyanın bir diğer ucundaki, eee yerlerle İzmir arasında bir bağlantı kurabiliyor ve bunun üzerinden de bir yakınlık geliştiriyor. Eee ve bu yakınlık da ona bir eee nasıl diyeyim? comfort hani derler ya? Ona o rahatlığı veriyor. Ama aynı zamanda tabii İzmir'in taşıdığı tamamen kendine has, onun büyüdüğü yerden çok farklı bir tarih var, pek çok özellik var, dinamizm var, kokular var, bir dinamizm var, insan hayatları var. Eee onlar da eklenince o zaman işte bu yeni bir deneyim oluyor bir insan için. Eee ve Sarah'nın perspektifini de burada biz bize aktardığı şekilde öğrenmiş oluyoruz. Eee güzel karşılaşmalar. Zaten festivaller bu güzel karşılaşmalar için yapılır. Sinema da bunun bir başka versiyonudur. Hani sinemalar da bu güzel karşılaşmalar için yapılır herhalde diye düşünüyorum. Eee onun için de çok mutluyum eee Sarah'yla bir araya gelebildiğimiz ve bir sinema duygusu içerisinde aslında bu günlerimizi geçirdiğimiz için.

[45:43] Sunucu (Aysim): Mayıs'ta olmuş olan 8. İzmir Kadın Yönetmenler Film Festivali, 9'uncusunu Nisan'da yapacak. Nisan 2024'te. Ve bu sefer erkek yönetmenler bölümümüz de olacak. Dolayısıyla biraz daha farklılaşıp genişliyoruz. Bunu da buradan duyurmak ve farklı seyircilere hitap etmek isteriz. Farklı kentlerden de çok izleyicimiz oluyor. Açık Radyo dinleyicilerini de biz festivalimizde görmek çok isteriz. Sarah Gross'un filmleri ve Sarah Gross'un

yönetmen kişiliğiyle ilgili olan programımız burada sona eriyor. Bu haftalık da bu kadar diyoruz. Sevgili Berna Gencalp, çok çok teşekkürler.

[46:24] Berna Gencalp: Ben teşekkür ederim. Sarah'yı anlatmak ve eee tabii ki festivaldeki deneyimlerimizi paylaşmak benim için bir zevkti. Tekrar teşekkür ediyorum.

[46:33] Sunucu (Aysim): Eee evet, bu haftalık da bu kadar diyoruz. İyi haftalar.

[46:36] (Müzik)

[46:37] Anonsör: Dinlediğiniz podcast bir Açık Radyo programıdır.

[46:41] (Müzik)